

Peitellyn osingonjaon analyysi korkeimman hallinto- oikeuden päätösten mukaan

Julia Katrich

Tekijä(t) Julia Katrich	
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma	
Raportin/Opinnäytetyön nimi Peitellyn osingonjaon analyysi korkeimman hallinto-oikeuden päätösten mukaan	Sivu- ja liitesivumäärä 50 + 17
<p>Tämän opinnäytetyön tavoite on tutkia peitellyn osingon ilmiötä esittelevää aineistoa ja sen perusteella muodostaa peiteltyä osinkoa koskeva ymmärrys, eli mitä se ilmiö tarkoittaa yhtiön toiminnassa, mitkä ovat peitellyn osingon soveltamisala ja yleisiä ilmenemismuotoja, miten se poikkeaa OYL:n säädelyistä ja sallimista varojenjakotavoista. Peittelyn osingon käsite sisältyy VML 29.§:iin ja sillä tarkoitetaan varojen siirtämistä osakkaille sellaisella tavalla, joka luonteeltaan on laillisen osingonjaon muotovaatimukset sivuuttavaa voitonjakoa.</p> <p>Pääkysymyksen ratkaisemiseksi johdonmukaisesti selvitettiin yrityksen verosuunnitteluun liittyvät käsitteet, tavoitteet ja periaatteet, käsiteltiin hyväksyttävän ja ei-hyväksyttävän verosuunnittelun rajausta sekä esiteltiin osakeyhtiöiden mahdolliset verosuunnittelun tavat erityisesti voitonjaon johdosta. Sen jälkeen työssä tarkasteltiin osakeyhtiön varojenjaon laillisia ja sallittuja tapoja osakeyhtiölain mukaan, varojen jakamiseen liittyvät säännöt, sekä laittoman varojenjaon mahdolliset ilmenemismuodot ja seuraukset. Ei-hyväksyttävänä suunnittelun keinona tutkimuksessa käsiteltiin peitelty osingonjako, joka myös liittyy laittomiin varojenjaon tapoihin.</p> <p>Tutkimuksen empiirisessä osassa on tarkoitus tarkemmin keskittyä niihin tilanteisiin, joissa peitelty osinko muodostuu VML 29 §:n 1 ja 2 momentin yhteydessä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi pyritään hahmottamaan peiteltyyn osinkoon kohdistuva oikeuskäytäntöä ja kartoittaa mahdollisimman kattavasti peiteltyyn osingonjakoon liittyviä verottajan kannanottoja ja KHO:n ratkaisuja, jota pidetään poikkeuksellisesti tärkeänä, koska se täsmentää verotusmenettelynä väljä sananmuoto.</p> <p>Peiteltyä osinkoa voi usein syntyä tilanteissa, kun yhtiö ja sen osakas tekevät keskenään erilaisia oikeustoimia, joissa tulisi aina käyttää markkinaehtoista hinnoittelua. Yhtiön ja osakkaan väliset luovutustoimet ovat tyypillinen tilanne, jossa peitellyn osingon uhka syntyy. Siinä tilanteessa peitelty osingonjako toteutetaan, jos osakeyhtiö hankkii osakkeenomistajalta jotakin omaisuutta ylihintaan tai myy jotakin omaisuutta osakkeenomistajalle alihintaan. Yhtiössä työskentelevä osakas voi nostaa rahapalkkaa yhtiöstään, jonka voidaan katsoa peiteltyksi osingoksi, jos palkanmaksu osakkaalle tai sen omaiselle on, esimerkiksi, perusteeton. Pääomapalautuksen toimet omien osakkeiden hankkimisen tai lunastamisen muotona aiheuttavat myös peitellyn osingon verotusriskiä.</p> <p>Peitellyn osingon veroseuraamukset ovat varsin ankarat ja kohdistuvat sekä osakeyhtiöön että osakkaaseen ja käytännössä merkitsevät verotuksen kiristymistä.</p>	
Asiasanat Peitelty osingonjako, verosuunnittelu, varojenjako, osakeyhtiö, osinko	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Tutkimuksen tavoitteet	2
1.2	Tietoperusta, tutkimusmenetelmä ja aineisto	3
1.3	Tutkimuksen rakenne	4
2	Verosuunnittelua koskevat yleiset periaatteet	5
2.1	Verosuunnittelu ja veronkierto	5
2.2	Osakeyhtiön voitonjaon verosuunnittelu	7
2.3	SVOP palautus verosuunnittelun kohteena	10
3	Varojenjakso ja varojenjaon verotus osakeyhtiössä	12
3.1	Osakeyhtiö yritysmuotona	12
3.2	Varojenjakso osakeyhtiössä OYL:n mukaan	12
3.2.1	Osinko	13
3.2.2	Varojen siirtyminen vapaan oman pääoman rahastosta	15
3.2.3	Osakepääoman alentaminen	15
3.2.4	Omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen	16
3.2.5	Yhtiön purkaminen ja rekisteristä poistaminen	17
3.3	Osakeyhtiölain vastainen varojenjakso	17
4	Peitelly osingonjakso ja sen verotus	19
4.1	Yleistä peittelystä osingosta ja säädöshistoria	19
4.2	Osapuolet	20
4.3	Verotus ja veroseuraamuksia	22
5	Peitellyn osingon muodostuminen verotusmenettelystä annetun lain 29 §:n 1 ja 2 momentin nojalla	24
5.1	Tutkimusmenetelmä ja aineisto	24
5.2	Peitellyn osingon soveltamisedellytykset käytännössä VML:n 29 §:n 1 ja 3 momentin mukaan	25
5.2.1	Yhtiön ja osakkeenomistajan väliset sopimukset omaisuuden luovutuksesta	25
5.2.2	Yhtiön ja osakkeenomistajan väliset lainat	28
5.2.3	Palkan ja muiden luontoisetujen maksaminen osakkaalle	31
5.3	Peitellyn osingon soveltamisedellytykset käytännössä VML:n 29 §:n 2 momentin mukaan	33
5.3.1	Olennainen muutos omistussuhteisiin	34
5.3.2	Osakepääoman korottaminen ennen pääomanpalautusta	36
5.3.3	Säännöllinen osingonjakso	37
5.3.4	Pääomanpalautus sukupolvenvaihdoksessa	38
5.3.5	Yhtiön toiminnan supistuminen	38

5.3.6 Aitoja liiketaloudellisia syitä taustalla	39
5.3.7 Omien osakkeiden hankinta ja lunastaminen VML n 29 §:n 1 momentin yhteydessä.....	39
5.4 Osakepääoman alentaminen	40
6 Pohdinta.....	42
6.1 Etenemisprosessi ja oppimisen arviointi.....	45
Liitteet.....	52
Liite 1. Tyypillisin peitellyn osingon ilmenemismuotojen ryhmittely KHO: n ratkaisujen ja KVL: ennakkoratkaisujen mukaan	52

1 Johdanto

Yritysverotus on monimutkainen ilmiö. Verosuunnittelun laaja käsite virittää paljon kysymyksiä ja aiheuttaa tulkinnassaan ristiriita, verosuunnittelua tutkitaan ja kiistetään sen laillisuudesta eri maissa. Verovelvolliset pyrkivät usein minimoimaan verotustaan verosuunnittelun avulla. Se auttaa yritykselle säästämään käyttöpääomaa ja samalla kannustaa yritystä parantamaan sen liiketalouden tilanne ja kehittämään toimintaan. Toisaalta jos verosuunnittelun keinot ovat verolainsäädännön tarkoituksen vastaisia, niitä pidetään verokiertämisen tai jopa veron torjunnan toimenpiteinä. (Knuutinen 2014, 19, 172.)

Yksi eniten kiinnostusta herättävistä veroaiheista ja jatkuvan veropoliittisen keskustelun kohdista on osakeyhtiön ja sen osakkeenomistajien voitonjaon verokohtelu. Voitonjaon verotuksen on keskeisin osa yritystoiminnan verosuunnittelua, johon liittyy paljon sekä laillisia että laittomia keinoja, joiden on tärkeää tiedostaa toimenpiteitä suunniteltaessa. (Viitala 2014, 13.) Yksi laittomista, veroseuraamuksia syntyvistä, verotuksen optimoinnin keinoista on peitelty osinko.

Peittelyn osingon käsite sisältyy VML 29.1 §:iin ja sillä yleisesti tarkoitetaan varojen siirtämistä osakkaille sellaisella tavalla, joka luonteeltaan on laillisen osingonjaon muotovaatimukset sivuuttavaa voitonjakoa, joka merkitsee välttymistä osingonjaon veroseuraamuksilta osakeyhtiön verotuksen näkökulmasta. (Tomperi 2018, 67.)

Käytännössä osakeyhtiölain vastainen varojen jako voi toteutua ainoastaan osakeyhtiön tai osuuskunnan osakkaiden verotuksessa osakkuusaseman perusteella. Peitelty osinko ei suoraan merkitse sitä, että niiden tarkoituksena olisi ollut varojen laitton siirtäminen yhtiöstä osakkeenomistajalle vaan tosiaan tahatonta järjestelyä pidetään verotuksessa peiteltynä osingonjakona. Peittelyn osingon veroseuraamukset kohdistuvat kumpiinkin puolille: osakeyhtiölle se merkitsee menon vähennyskelvottomuutta ja verotettavan tulon lisäystä ja osakkaalle saadun edun verottamista osittain ansiotulona. Peitelty osinko saattaa aiheuttaa veronmenetyksiä myös verottajalle, jos yhtiössä aktivoidaan laittomasta osingonjaosta johtuvat kulut. (Viitala 2014, 128–129.)

Kiinnostus tätä aihetta kohtaan herättiin erään yrittäjän keskustelussa, kun hän kysyi minut, mitä se peitelty osinko käytännössä on ja voidaanko niiden avulla nostaa yhtiöltä varoja edullisemmin tavoin, kuin se on mahdollista lainsäädännön mukaan. Kirjanpitäjänä minä varoitelin yrittäjää siitä laittomasta kiusauksesta hyödyntää yhtiön varoja omiin tarkoituksiin. Se keskustelu herätti paljon kysymyksiä siitä aiheesta. Tajusin, että oma

tietoni tällä alalla on äärimmäisen niukka ja sen takia päätin tutkimaan peitellyn osingonjaon ilmiötä syvemmin valitsemalla sitä opinnäytetyön kohteeksi.

1.1 Tutkimuksen tavoitteet

Tämän opinnäytetyön pääkysymys on:

Millä edellytyksillä ja missä tilanteissa osakeyhtiön varojenjakoa pidetään verotuksessa peiteltyä osinkona verotusmenettelylain (VML) 29 §:n valossa?

Lisäksi pääkysymyksen ratkaisemiseksi asetetaan seuraavat alakysymykset:

- Mitkä ovat osakeyhtiölain (OYL) mukaiset varojenjakotavat osakeyhtiössä ja miten niitä verotetaan?
- Mitä peitelty osinko käytännössä tarkoittaa?
- Mitä veroseuraamuksia ja riskejä yhtiölle ja osakkaille liittyy peiteltyyn osingonjakoon?

Tyypiltään opinnäytetyöni on tutkimustyö. Tutkimukseen liittyvä tavoite on tutkia peitellyn osingon ilmiötä esittelevää aineistoa ja sen perusteella muodostaa peiteltyä osingonjakoa koskeva ymmärrys, eli

- mitä se ilmiö tarkoittaa yhtiön toiminnassa,
- mitkä ovat peiteltyyn osingonjakoon liittyviä soveltamisala ja yleisiä ilmenemismuotoja,
- miten se poikkeaa OYL:n säädellyistä ja sallimista varojenjakotavoista.

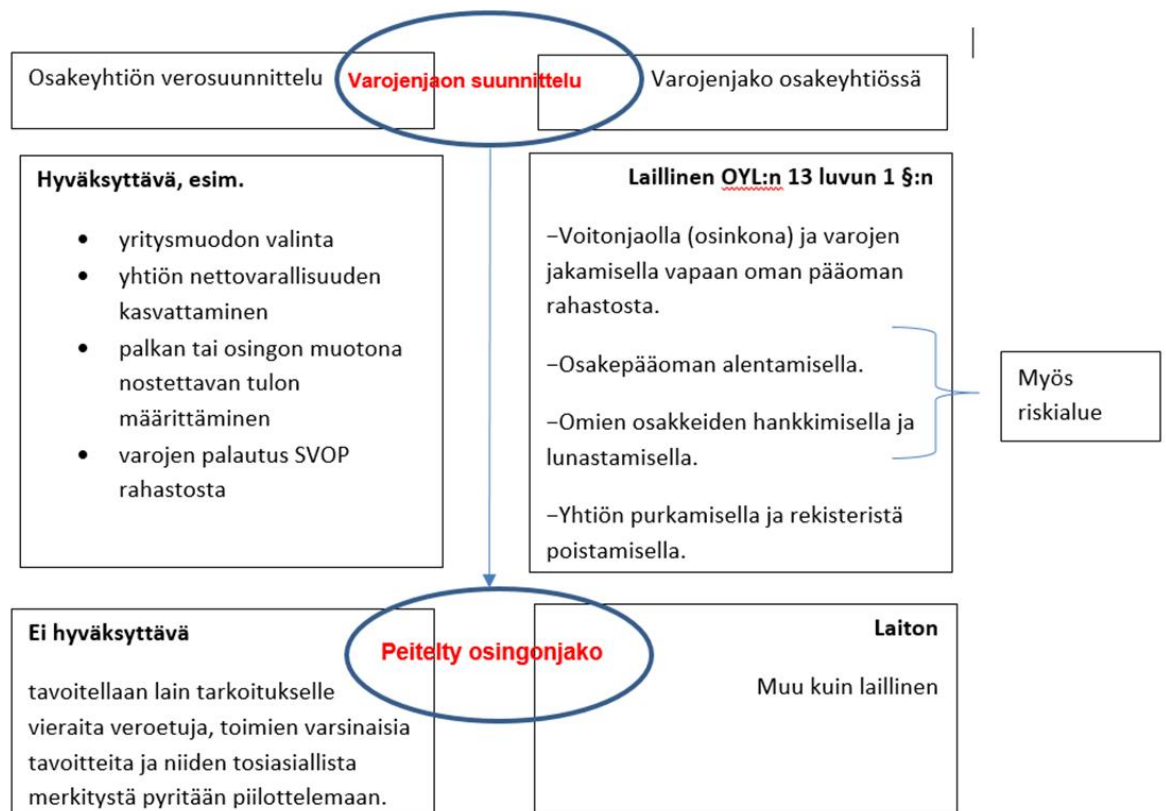
Tutkimuksen empiirisessä osassa on tarkoitus tarkemmin keskittyä niihin tilanteisiin, joissa peitelty osinko muodostuu VML 29 §:n 1 ja 2 kohdan yhteydessä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi pyritään hahmottamaan peiteltyyn osinkoon kohdistuva oikeuskäytäntöä ja kartoittaa mahdollisimman kattavasti peiteltyyn osingonjakoon liittyviä verottajan kannanottoja ja KHO:n ratkaisuja. Tässä tutkimuksessa oikeuskäytäntöä pidetään poikkeuksellisesti tärkeänä, koska se täsmentää verotusmenettelylain väljä sananmuoto. Lisäksi tutkimuksessa selvitetään peitellyn osingon verokohtelu ja niitä veroseuraamuksia, joita peitelty osinko voi aiheuttaa yhtiölle ja osakkaalle.

Rajauksina tutkimuksessa keskitytään lähinnä pienten ja keskisuurten yksityisin osakeyhtiöiden toimintaan, joita omistetaan usein perhepiirissä ja joissa osakeomistajilla on mahdollisuus vaikuttaa laajasti osingonjakoon.

1.2 Tietoperusta, tutkimusmenetelmä ja aineisto

Tutkimuksen teoriaperusta koostuu kahdesta aihealueesta, jotka esitellään kaaviossa 1. Ensimmäisenä alueena on yrityksen verosuunnitteluun liittyvät käsitteet, tavoitteet ja periaatteet. Toinen aihealue jaetaan kahteen osaan, ensinnäkin käsitellään osakeyhtiön voitonjaon laillisia ja sallittuja tapoja osakeyhtiölain mukaan, varojen jakamiseen liittyvät säännöt, sekä laittoman varojenjaon mahdolliset ilmenemismuodot ja seuraukset. Sitten käydään läpi peitelty osingon muodostumista yhtiön varojenjaossa, sekä analysoidaan, miten se eroaa osakeyhtiön laillisiin varojenjakomuotoihin. Tutkimuksen tiedonlähteenä käytetään lähinnä kirjoja, lakeja, KHO ratkaisuja sekä internet-aineistoa.

Kaavio 1. Tutkimukseen liittyviä aihealueita.

Tutkimusongelmien selvittämiseksi työssä hyödynnetään hallinto-oikeuksien vuosina 1956 – 2017 tekemiä päätöksiä, joissa ratkaistaan peiteltyyn osingonjakoon kuuluvia kiistanalaisia tapauksia. Tutkimuksen toteutetaan laadullisena (kvalitatiivisena) menetelmänä. Tutkimuksen empiirinen aineisto koostuu etenkin korkeimman hallinto-oikeuden päätöksistä, joissa on käsitelty ja ratkaistu peiteltyyn osingon soveltamispiiriin kuuluvia tapauksia. Tutkimusta varten pyritään tutkimaan hakusanalla ”peitelty osingonjako” löytynyttä 188 korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisua vuodelta 1956 vuoteen 2017, joita etsittiin www.edilex.fi tietokannan kautta. Tavoitteena on luokitella niitä

ratkaisuja peitellyn osingonjaon ilmenemistilanteen mukaan ja sitten jäsentää niitä syitä ja edellytyksiä, joiden avulla voidaan tuoda esiin vastauksia tutkimuksen kysymyksiin eli milloin varojenjakoa katsotaan peitellyksi osingonjaoksi osakeyhtiön toiminnassa.

1.3 Tutkimuksen rakenne

Rakenteelta tutkimus vastaa perinteistä opinnäytetyön mallia. Tutkimuksen alussa johdannon jälkeen käsitellään lyhyesti verosuunnittelun yleisiä periaatteita ja selvitetään verosuunnittelun käsite vain siltä osin, joka koskee peiteltyä osinkoa veronkiertämisen muotona osakeyhtiön toiminnan yhteydessä. Ottaen huomioon verosuunnittelun laaja käsite, johon liittyy lukuisia lähestymistapoja, tutkimuksessa sitä katsotaan vain osakeyhtiön ja osakkaan välisen suhteen kannalta varojenjaon johdosta. Raportin kolmannessa luvussa käsitellään osakeyhtiön varojenjaon laillisia ja sallittuja tapoja OYL:n mukaan.

Raportin neljäs luku käsittelee peitellyn osingon lainsäädännössä ja kirjallisuudessa sisältävä käsite, peiteltyä osinkoa koskevat säännökset, niiden osapuolet, soveltamisala ja tyypilliset muodot, sekä peitellyn osingon tulkintaan liittyvät ongelmat. Tässä luvussa myös tutkitaan peitellyn osingon mahdolliset veroseuraamukset osakeyhtiötä ja osakeomistajia kohtaan.

Viidennessä luvussa esitellään tutkimuksen empiirinen osa, saadut tulokset ja vastaukset alussa asettavat kysymykseen.

2 Verosuunnittelua koskevat yleiset periaatteet

Knuutisen mukaan (2014, 175) verosuunnittelulla tarkoitetaan ” joko verotustekijöiden huomioimista muiden päätökseen vaikuttavien tekijöiden joukossa tai muutoin vero-oikeudellisesti hyväksyttävää verojen minimointia”. Verohallinnon antamassa ohjeessa kuitenkin todetaan, että käytännössä verosuunnittelu merkitsee verovelvollisen pyrkimystä minimoimaan veronsa valitsemalla niitä olosuhteita ja toimenpiteitä, joiden avulla yrityksen lopputulos olisi optimaalinen verojen määrän ja muun kokonaisuuden mukaan. Niiden toimenpiteiden valitessa on erittäin tärkeää arvioida etukäteen veroseuraamuksia, joita verosuunnittelu voi aiheuttaa ja hyödyntää vain niitä suunnittelutapoja, joita lainsäätäjä pitää hyväksyminä. Muutoin veron minimointiin ja niiden veroetuihin, jotka ovat lain tarkoitukselle vieraita, sovelletaan veron kiertämistä koskevia säännöksiä. (Verohallinto 2016)

Tässä luvussa käsitellään osakeyhtiön liiketoimintaan kohdistuva verosuunnittelua, joka toimi tutkimuksen varsinaisen aiheen lähtökohtana, varsinkin kun on kyse verosuunnittelun ja verokiertämisen välisestä erosta.

2.1 Verosuunnittelu ja veronkierto

Veron torjunta on eräänlainen yleistermi kaikenlaisille laillisille ja laittomille verovelvollisen toimille, joilla pyritään vapautumaan verosta. Erityisesti oikeuskulttuureissa käytetään käsitteellistä kolmijakoa (Knuutinen 2012, 4.):

- Hyväksyttävä verojen minimointi tai verosuunnittelu;
- Vero-oikeudellisesti ei-hyväksyttävää mutta kriminalisoimaton veron kiertäminen;
- Kriminalisoitu, lain kieltämä toimi eli verovilppi.

Hyväksyttävää verosuunnittelua toteutetaan strategisella, taktisella ja operatiivisella tasolla, joista strategista suunnitelmaa yleensä pidetään ratkaisevina tasona, jonka pohjalta laaditaan vuosittainen toimintasuunnitelma. Strategisella tasolla ratkaistaan etenkin yritysmuodon valinta, joka vaikuttaa keskeisesti sekä yrityksen että omistajien verotukseen. Osakeyhtiöitä ja osuuskuntia verotetaan yhteisinä ja niiden omistajia verotetaan tietyin rajoituksin yhteisöiltä saamistaan tuloista. Henkilöyhtiön tulos verotetaan sen omistajien eli yhtiömiesten tulona ja toiminimen tulo verotetaan liikkeenharjoittajan tulona. Yritysmuodon valinta vaikuttaa myös tulolähdejakoön, joka puolestaan vaikuttaa pääomatulon määrään, tuloksen määrittelyyn ja varausten tekoon. (Kukkonen & Walden 2014, 18, Viikkumaa 2014, 187.) Lisäksi strategisella tasolla päätetään yritysrakennetta

eli sitä, toimitaanko yhtenä yrityksenä, yritysryhmänä tai konsernina. (Leppiniemi 2013, 62.)

Taktisen verosuunnittelun tehtävänä on osoittaa ne keinot, joilla päästään suunnittelukauden tavoitteisiin. Siihen kuuluu tietynsuuruisen osingonjaon suunnittelu ja velkojen hoitaminen, esimerkiksi pääomalainaan ja lainojen erityisiin ehtoihin (kovenantteihin) liittyen. Taktisia suunnittelun toimenpiteitä kohdistuu yhtiön ja omistajan välisiin suhteisiin kuten laina-, vuokra- ja kauppasuhteisiin. (Leppiniemi 2013, 62.) Kun kyse on yksityisliikkeiden verosuunnittelusta, yksi keinoista on pääomatulo-osuuden laskentaperusten valinta, joka vaikuttaa ansio – ja pääomaan tulon jakoon. Tapauskohtaisesti on syytä selvittää, minkä prosenttimäärän -20%, 10% tai 0%-käyttämistä kannattaa vaatia. Sen yhteydessä on myös nettovarallisuuden kasvu, jota voidaan myös oikaista sijoituksen avulla. Toinen mahdollisuus tuloksen säätelyyn on toimintavarauksen muodostuminen, joka kuitenkin puretaan osakeyhtiöksi muuttaessaan. (Tomperi 2018, 226.) Henkilöyhtiöiden osakkaiden kannalta on taas usein edullista saada mahdollisimman suuri osa tulosta pääomatulo – osuutena, jonka määrä riippuu yhtiön nettovarallisuudesta ja maksettujen palkkojen määrästä. Siinä tapauksessa, kun yhtiömies lainaa rahaa henkilöyhtiölle, hän korottaa yrityksen nettovarallisuutta ja samalla saa lainan koron pääomatulona. Tärkeänä on myös palkanmaksu, joka saajalle on ansiotuloa ja aiheuttaa yhtiölle henkilösivumenoja. Vaikka yhtiömiehelle ei kannata itselleen maksaa palkkaa, se voi olla edullista jos yhtiön nettovarallisuus kasvaisi niin, että yhtiömiesten tulo-osuudet tulisivat kokonaan pääomatuloina. Otetaan myös huomioon palkkojen vähennyskelpoisuutta verotuksessa. (Tomperi 2018, 227.)

Operatiivinen suunnittelu kohdistuu usein vuosisuunnitteluun. Siihen kuuluu oikeuskäytännön ja lainsäädännön muutosten, viranomaisohjeiden systemaattinen seuranta, joka puolestaan luo uusia lähtökohtia taktiselle ja strategiselle verosuunnittelulle. (Leppiniemi 2013, 62.)

Hyväksyttävän ja ei-hyväksyttävän verosuunnittelun raja on aika häilyvä. Eräs vero-oikeuden vaikeimmista osa-alueista on vetää raja sen suhteen, onko kyseessä hyväksyttävä verosuunnittelu vai ei-hyväksyttävä veron kiertäminen. (Knuutinen 2012, 3.) Verohallinnon annetussa ohjeessa luonnehditaan hyväksyttävän verosuunnitteluun liittyvät ominaisuudet (Verohallinto 2016b):

Kun verovelvollisen suorittamien oikeustoimien taustalla ovat aidot liiketaloudelliset syyt, on verovelvollisella mahdollisuus valita sellainen toimintatapa, joka tuottaa hänelle alhaisemman verorasituksen kuin jokin toinen toimintatapa.

Verosuunnittelussa valitaan yleensä ne vaihtoehdot, joiden veroseuraamukset ovat verotuksessa ja oikeuskäytännössä hyväksyttyjä. (Verohallinto 2016b, 1.)

Toisin sanoen Verohallinnon kannanoton mukaan verosuunnittelua pidetään hyväksyttävänä jos:

- oikeustoimien taustalla ovat aitoja liiketaloudellisia syitä;
- naisten oikeustoimien suorittamiseksi valitaan alhaisemman verorasituksen tuottava toimintatapa;
- toimintatavan veroseuraamukset ovat verottajan hyväksyttyjä.

Yleissäännös veron kiertämisestä sisältyy VML 28 §:iin:

Jos jollekin olosuhteelle tai toimenpiteelle on annettu sellainen oikeudellinen muoto, joka ei vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta, on verotusta toimitettaessa meneteltävä niin kuin asiassa olisi käytetty oikeaa muotoa. Jos kauppahinta, muu vastike tai suoritus aika on kauppa- tai muussa sopimuksessa määrätty taikka muuhun toimenpiteeseen on ryhdytty ilmeisesti siinä tarkoituksessa, että suoritettavasta verosta vapauduttaisiin, voidaan verotettava tulo ja omaisuus arvioida. (VML 28§)

Knuutisen mukaan (2012, 6) veron kiertämisen määritelmä ei näytä tarkalta ja pääsääntöisesti tämän ilmiön koko problematiikka liittyy nimenomaan veron kiertämisen määrittelyyn. Veron kiertämisellä tavoitellaan lain tarkoitukselle vieraita veroetuja. Vaikka tehdyt toimet muodollisesti esitetään veroviranomaisille, veron kiertämisen yhteydessä toimien varsinaisia tavoitteita ja niiden tosiasiallista merkitystä pyritään piilottelemaan.

Peitelty osinko on yksi veron kiertämistä koskevia käsitteitä. Peitelty osingonjalo kuuluu peiteltyihin oikeustoimiin, ja sen voi katsoa ainakin osaltaan kuuluvan periaatteessa VML 28 §:n piiriin. Sen verokohtelusta on säännelty erikseen VML 29 §:ssa ja sillä on omat verovaikutukset, minkä vuoksi se on erotettava VML 28 §:n piiriin kuuluvista tapauksista. (Knuutinen 2012, 234.)

2.2 Osakeyhtiön voitonjaon verosuunnittelu

Osakeyhtiön ja osakkeenomistajan verotus on monimutkainen kokonaisuus, johon liittyy suunnittelumahdollisuuksien lisäksi sudenkuoppia. Tärkeintä siinä on, että osakeyhtiön ja sen osakkeenomistajan verokohtelu perustuu molempien itsenäisyydelle, koska osakeyhtiö on itsenäinen verovelvollinen ja yhtiön osakkaat eivät ole henkilökohtaisesti vastuussa yhtiön velvoitteista. Kahden itsenäisen verovelvollisen onnistuneen vero-optimoinnin lopputuloksena voi olla muita yritystoiminnan muotoja edullisempi

kokonaisverorasitus. Päinvastoin kahden itsenäisen verovelvollisen epäonnistuneen verosuunnittelun lopputuloksena voi olla muita yritystoiminnan muotoja epäedullisempi verokohtelu. (Viitala 2014, 22.)

Osakeyhtiön verosuunnittelu edellyttää hyvää tulossuunnittelua ja hyvin pohdittuja menettelytapoja, joiden mukaisesti osakeomistaja voi ottaa ulos omia varoja osakeyhtiöstään. Sen yhteydessä huolellisen verosuunnittelijan toimintatapaan kuuluu ehdottomasti osakeyhtiön ja osakkaan välisten toimien kirjallinen dokumentointi. Samoin erityisesti harvaan omistetuissa yhtiöissä yhtiön ja osakkaiden menojen ja varojen huolelliseen erillään pitoon on kiinnitettävä huomiota peitellyn osingon välttämiseksi. (Vilkkumaa 2014, 5; Viitala 2014, 129.)

Tämän tutkimuksen puitteissa esitellään sitä verosuunnittelun osaa, joka kohdistuu osakeomistajan ja osakeyhtiön suhteet varojenjaon johdosta. Peruspiirteenä on osakkaan pyrkimys irrottaa varoja osakeyhtiöstä yksityiskäyttöön ilman omistustilanteen todellista muutosta ja optimoida samalla veronrasitustaan. Sitä voidaan toteuttaa joko voitonjaolla eli osingolla tai pääomanpalautuksen menettelyllä.

Osakeyhtiön verotus perustuu verotettavaan tuloon, josta lasketaan yhteisön tulovero tuloverolain (TVL) 124 §:n mukaan 20 %:n verokannalla. Osakkeenomistajien luonnollisina henkilöinä yhtiöstä saamat osingontulot ovat kokonaan tai osittain veronalaisia ja jaetaan tietyin edellytyksin pääomatuloihin tai ansiotuloihin. Yhteisöillä on myös oikeus saada verovapaita osinkoja osinkojen maksajan ja omistusosuuden riippuen. (Tomperi 2018, 46.)

Osakkeenomistajan verotuksen kannalta osakeyhtiön veronoptimoinnin tärkein kohta on yhtiön nettovarallisuuden kasvattaminen, sillä mitä enemmän yhtiössä on nettovarallisuutta, sitä suuremmat osakkeenomistajalle verovapaan osingon nostomahdollisuudet ovat. Lisäksi juuri nettovarallisuuden määrä ratkaisee ensisijassa sen, verotetaanko osinko osakkeenomistajan pääomatulona vai ansiotulona. (Viitala 2014, 149.) Osakeyhtiön nettovarallisuus lasketaan, kun yhtiön veronalaisista varoista vähennetään velat, riippumatta siitä, kuuluvatko ne elinkeinotulolähteeseen. Myös osakkeiden matemaattinen arvo, jonka saadaan yhtiön verovuotta edeltävän vuoden tilinpäätöksen mukaista nettovarallisuutta jakamalla yhtiön ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä, vaikuttaa veroon. (Tomperi 2018, 47.)

Vuodelta 2014 alkaen osakkeenomistajille verovapaat osingot on korvattu kevyesti verotetuilla osingoilla, joita voi nostaa sen määrän, joka vastaa osakkeen matemaattiselle

arvolle. Osinko on 8 %:n vuosittaisen tuoton ja 150 000 euron rajoissa verotettava pääomatuloa. Niistä kevyestä osingosta 25 % on veronalaista tuloa ja 75 % on verovapaata. Sen yhteydessä nettovarallisuuden tavoiteltava määrä on 1.875.000 euroa, jotta osakkeenomistaja voi vuosittain nostaa kevyesti verotetun (eli vain 25 % veronalaista tuloa) osingon enimmäismäärän 150.000 euroa. Koska yli 150.000 euron osingot ovat lähes kaksinkertaisen verotuksen piirissä (85 % veronalaista tuloa), osakkeenomistajan kannattaa harkita muitakin voitonjakokeinoja kuin osinko. Nettovarallisuutta kasvatetaan joko voitollisella toiminnalla tai lisäpääomaa sijoittamalla. Toinen tapa vaikuttaa nettovarallisuuteen on poistojen hyllyttäminen eli kirjanpidossa tehtyjen poistojen jättäminen verotuksessa vähentämättä. Se lisää nettovarallisuutta, koska sen laskennassa käytetään verotuksessa poistamatta olevia hankintamenoja ja voi olla edullista yleensä silloin, kun yhtiö tekee tappiollista tulosta. (Viitala 2014, 149 -153.)

Toinen merkittävä veronsuunnittelun kohde on palkan tai osingon muotona nostettavan tulon määrittäminen. Palkan ja osingon verosuunnittelussa haasteena on niiden erilainen verokohtelu. EPL 13 §:n mukaan palkka on kaikkia palkkaa ja palkkiota, joka saadaan työsuhteessa ja josta työnantaja velvollinen toimittamaan ennakonpidätyksen ja suorittamaan sosiaaliturvamaksun. Palkka on osakkaalle kokonaan veronalaista ansiotuloa, mutta osakeyhtiön verotuksen kannalta palkka, eläkevakuutusmaksut ja sosiaaliturvamaksu ovat vähennyskelpoisia verotuksessa. Osakeyhtiössä työskentelevä osakas voi myös nostaa työstään veronalaisia luontoisetuja ja verovapaita henkilökuntaetuja rahapalkan lisäksi. Palkanmaksu on edullinen vaihtoehto osakeyhtiölle, jonka nettovarallisuus on pieni. (Kukkonen & Walden 2014, 188; Viitala 2014, 160–167.)

Osinko on puolestaan osakkeenomistajalle osakkuusasemansa jakama osakeyhtiön varoista tai voitosta osuus. Osinko ei ole verotuksessa vähennyskelpoista menoa ja se ei liity sivukulujen suorittamisvelvollisuutta. Sitä verotetaan joku pääomatulona tai ansiotulona osakeyhtiön nettovarallisuuden ja osingon määrän riippuen. Voitonjaon optimoinnin näkökulmasta osakkaan kannattaa nostaa yhtiöstään palkkaa ainakin siihen määrän asti, joka vastaa osinkojen kokonaisverorasitusta. (Viitala 2014, 162.)

Viitala (2014, 156) on esitellyt taulukossa kokonaisverorasitus voitonjakomuodon riippuen. Taulukko 1.

Voitonjakomuoto	Kokonaisveroaste
Ei voitonjakoa	20%
Pieni YEL – palkka (n. 25 000 euroa)	26%
Huojennettu osinko	26%

Keskisuuri YEL – palkka (n. 33 000 euroa)	30%
Vuokra, korko	30 – 32 %
Ei-huojennettu pääomatulo - osinko	40,4 – 41,8%
Ansiotulo – osinko, TyEL-palkka	> 50%

Seuraavana verosuunnittelun vaihtoehtona käsitellään varojen palautus SVOP rahastosta. Muutamissa tilanteissa osakkaalle voidaan maksaa vaihtoehtoisesti SVOP-rahastopalautusta osingon asemasta, jota kohdellaan osakkaan verotuksessa palautettujen varojen alkuperästä riippuen joko osinkona tai pääomanpalautuksena. Vuodesta 2014 alkaen pääomanpalautuksena kohtelu edellyttää, että SVOP - sijoitus on palautettu sen tehneelle osakkaalle kymmenen vuoden kuluessa sijoituksen tekemisestä. (Viitala 2014, 168.)

2.3 SVOP palautus verosuunnittelun kohteena

OYL 8 luvun 2 §:n nojalla sijoitetun vapaan oman pääoman rahastolla ("SVOP- rahasto") tarkoitetaan rahasto, johon ” merkitään se osa osakkeiden merkintähinnasta, jota perustamissopimuksen tai osakeantipäätöksen mukaan ei merkitä osakepääomaan ja jota ei kirjanpitolain mukaan merkitä vieraaseen pääomaan, sekä sellainen muu oman pääoman sijoitus, jota ei merkitä muuhun rahastoon.”

OYL 8 luvun 2 §:n mukaan SVOP- rahastoon ” merkitään myös se määrä, jolla osakepääomaa alennetaan ja jota ei käytetä tappion kattamiseen tai varojen jakamiseen.” SVOP – sijoitus toteutetaan myös siten, että pääomalaina konvertoidaan sijoitetuksi vapaaksi omaksi pääomaksi pääomalainavelkojan antaman suostumuksen pohjautuen. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 56 – 58.) SVOP – rahasto ei lähtökohtaisesti koostu yhtiön voitoista vaan osakesijoituksista. On mahdollista myös siirrellä varoja rahastosta toiseen, esimerkiksi sulautumisen kautta sidottu pääoma saatetaan muuttua vastaanottavan yhtiön vapaaksi pääomaksi. Omistaja voi valita pääoman luonteen ja mahdollisesti myös verokohtelun. (Kukkonen & Walden 2014, 129.)

Verosuunnittelun kannalta on tärkeää selvittää varojen alkuperä. Kun kyse on pääomanpalautuksesta, osakasta verotetaan luovutusvoiton verotusta koskevien periaatteiden mukaan. Mutta vuodesta 2014 alkaen sen voidaankin lukea monissa tapauksissa osingoksi. Tältä osin verokohtelussa on hyvin merkittävä ero, sillä osinkoverotus ja luovutusvoittoverotus eivät ole nykyisellään yhtäläisiä. Jos osakkeelle, jolle palautus maksetaan, on jäljellä vähennyskelpoista hankintamenoa, palautuksesta ei

ole välittömiä veroseuraamuksia. Päinvastoin jos osakkeen hankintamenoa ei ole jäljellä SVOP – palautusta vastaavaa osaa, hankintamenon ylittävä osa palautuksesta verotetaan 30 tai 34 prosentin pääomatulooverokantaa. Jos taas osakkeen hankintamenoa ei yhtään ole jäljellä, SVOP – palautus on koko määrältä veronalaista. Tässä tapauksessa on mahdollista käyttää 20 tai 40 prosentin hankintameno–olettaa osakkeiden omistajan riippuen. (Viitala 2014, 168–169, Kukkonen & Walden 2014, 131) Voitonjaonoptimoinnin näkökulmasta osingonjaon osittainen korvaaminen SVOP – rahastopalautukselle on perusteltua silloin, kun siihen ei liity välittömiä veroseuraamuksia osakastasolla eli edellytys on, että osakkeen hankintamenoa on jäljellä vähintään palautuksen määrä. (Viitala 2014, 171.)

3 Varojenjakojen ja varojenjakojen verotus osakeyhtiössä

Osakeyhtiöihin sovelletaan osakeyhtiölakia (624/2006) ja laissa määritellään osakeyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet, perustamistoimet, vastuut, varojen jakamiseen liittyvät säännöt, sekä laittoman varojenjakojen mahdolliset seuraukset. Tässä luvussa käsitellään osakeyhtiön voitonjakojen laillisia ja sallittuja tapoja OYL:n mukaan, eli mitä osakeyhtiön varoja voidaan jakaa, miten varojen jakamisen tulee tapahtua sekä mitkä ovat osakeyhtiölain vastaisen varojenjakojen seuraukset.

3.1 Osakeyhtiö yritysmuotona

Osakeyhtiö on yhden tai useamman henkilön perustama oikeushenkilö, joka syntyy vasta kaupparekisterimerkinnällä. Osakeyhtiön keskeisin ero suhteessa yksityisliikkeeseen ja henkilöyhtiöön on se, että yhtiö on erillinen verovelvollinen ja sen toiminnan tulokset verotetaan yhtiön tulona. Se ei käytännössä vaikuta osakkeenomistajan verotukseen, sekä yhtiön varat ja velat ovat erillään sen omistajan vastuista. (Kukkonen & Walden 2014, 34; Viitala 2014, 22.)

Vuosina 2012 ja 2014 voimaan tulleet verolainsäädännön muutokset ovat muuttaneet yritysmuotojen verotuksellista edullisuutta merkittäväällä tavalla. Erityisesti yhteisöverokannan lasku on parantanut osakeyhtiömuodon verotuksellista asemaa suhteessa muihin yritysmuotoihin. (Viitala 2014, 22.) Osakeyhtiöitä verotetaan vuodesta 2014 alkaen 20 %:n yhteisöverokannan mukaan verotettavasta tulosta. Lisäksi osakeyhtiöiden tuloa verotetaan tulolähteittäin, sillä yhtiöllä voi olla esimerkiksi elinkeinotoiminnan ulkopuolelle tehdyistä sijoituksista saadut osinko-, korko- ja vuokratuotot, sekä maatalouden tulolähteeseen kuuluvia tuloja. Yhteisöt voivat saada myös verovapaita osinkoja (Tomperi 2018, 46.)

Osakeyhtiön tarkoituksena on tuottaa voittoa osakkeenomistajille, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Kaikki lailliset varojenjakotavat ovat määriteltäviä osakeyhtiölaissa.

3.2 Varojenjakojen osakeyhtiössä OYL:n mukaan

Varojenjakojen pääsääntönä pidetään sitä, että tavanomaisesti varoja jaetaan sen veran kuin osakeyhtiö sen päätarkoitusta noudattaen on, joko kyseiseltä tilikaudelta tai aikaisempien tilikausien aikana, tuottanut voittoa. (Vilkumaa 2014, 65.) Varojen jakamiseen liittyy OYL:ssä mainittu maksukykyisyysedellytys. OYL 13 luvun 2:§:n nojalla se käytännössä tarkoittaa sitä, "että" varoja ei saa jakaa, jos jaosta päätettäessä tiedetään tai olisi pitänyt

tietää yhtiön olevan maksukyvytön tai jaon aiheuttavan maksukyvyttömyyden”. Maksukykyvaatimus ei kuitenkaan edellyttää, että yhtiöllä olisi käytettävissään viimeisen vahvistetun tilinpäätöksen mukaan tai jakopäätöstä tehtäessä tarvittavat käteisvarat. Jos yhtiöllä on jakoon tarvittava vapaa pääoma eikä jako aiheuta yhtiön maksukyvyttömyyttä, siinä ei estettä varojen jakamiseen (Kukkonen & Walden 2014, 41; Viitala 2014, 36.)

OYL:n 13 luvun 1 §:n nojalla yhtiön varoja jaetaan osakkeenomistajalle vain neljällä sallitulla tavalla:

- Voitonjako (osinko) ja varojen jakaminen vapaan oman pääoman rahastosta.
- Osakepääoman alentaminen.
- Omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen.
- Yhtiön purkaminen ja rekisteristä poistaminen.

Osakeyhtiölaissa on määritelty tarkoin kaikki lailliset varojenjaon tavat osakkeenomistajille, muuta yhtiöstä varojen siirtymistä ilman liiketaloudellista perustetta pidetään laittomana jakona. OYL 13 luvun 4§:n mukaan siinä tapauksessa, jos varoja on jaettu osakeyhtiölain tai yhtiöjärjestyksen vastaisesti ja ”varojen saaja tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää jakamisen tapahtuneen annettujen määräysten vastaisesti”, saadut varat on palautettava korkoineen. (Kotiranta, Raunio, Romppainen & Ukkola 2014, 10, OYL 13 luku 4§:)

Varojen jakamisesta päättää yhtiökokous ja se nojautuu yhtiön viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen. Varojenjaon enimmäismäärä on sidottu vahvistetun jaettavissa olevan vapaaseen omaan pääomaan. On myös otettava huomioon ne muutokset, jotka ovat tapahtuneet yhtiön taloudellisessa asemassa tilinpäätöksen laatimisen jälkeen. (Kukkonen & Walden 2014, 221; Tomperi 2018, 73.)

3.2.1 Osinko

OYL:n 13 luvun 5 - 7 §: ssa määritellään säännökset, jotka koskevat varojen jaettava määrää, päätöksentekoa ja vähimmäisosinkoa. Käytännössä osakeyhtiön laskenut tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä jakokelpoisten varojen määrä ratkaisee mahdollisen varojen jakamisen määrän. Varoja jakaessaan osakeyhtiön on otettava huomioon varojen jakamisen vaikutus kykyynsä selvitä omista velvoitteistaan ja sitoumuksistaan. (Vilkkumaa 2014, 69.) Osakeyhtiölaki mahdollistaa myös niin sanotun väliosingon jakamisen, sillä tarkoitetaan osingonjakopäätöksen tekemistä kesken tilikauden laadittavan välitilinpäätöksen perusteella. Koska väliosingon verokohtelusta ei ole omaa säännöstä, sen oikeustila näyttää yhä epäselvältä. Oikeuskäytännössä on olemassa KHO: n ratkaisut, jotka myöntävät väliosingon jakamista. (Viitala 2014, 73.) TVL 33 d § 3:n

mukaan osinkoon rinnastetaan myös sijaisosinko, vaikka laissa ei ole sen määritelmää. Verohallinnon annetussa ohjeessa annetaan sijaisosingon määritelmä.

Sijaisosingolla tarkoitetaan korvausta, joka suoritetaan osingon sijaan osakkeita koskevan lainaussopimuksen, takaisinostosopimuksen tai muun sellaisen sopimusjärjestelyn perusteella, jolla oikeus osingon saamiseen on väliaikaisesti siirtynyt toiselle verovelvolliselle. (Verohallinto 2017a.)

Verohallinnon antaman ohjeen peitellystä osingosta 4.1 kohdan mukaan Verottajan antaman määritelmän mukaan ”Osingolla tarkoitetaan sitä osuutta jakamasta voitosta, johon osakkaalla on oikeus osakasaseman perusteella.” (Verohallinto. 2016a.) Verottajan kannalta ”saatu osinko on luonnolliselle henkilölle sen verovuoden tuloa, jona osinko on nostettavissa”. Saamat osinkotulot ovat osakkeenomistajille kokonaan tai osittain veronalaisia. Saadut osingot lasketaan siis yhteen määritettäessä osinkojen jakautumista pääomatuloon, ansiotuloon ja verovapaaseen tuloon. Osinkoverojärjestelmä on perustanut jaottelulle listatun eli julkisesti noteeratun ja listaamattomaan osakeyhtiön jakamiin osinkoihin. Osingon verotukseen vaikuttaa myös osinkoa jakavan yhtiön kotipaikka ja valtio, vaikka ulkomaiselta yhtiöltä saatua osinkoa koskevat määräykset on rajattu tämän tutkimuksen ulkopuolelle. Kun kyse on julkisesti noteeratusta yhtiöstä saadusta osingosta, silloin se verotetaan luonnolliselle henkilölle 85 prosenttia pääomatulona ja 15 prosenttia on verovapaata tuloa. Niitä toimitetaan ja verohallinnolle tilitetään 25,5 prosentin ennakkopidätys. Osinkoa, jota saadaan julkisesti noteeratusta yhtiöstä, ei miltei osin veroteta ansiotulona. Listaamattomasta yhtiöstä saama osinko jakaudutaan pääomatulo- tai ansiotulo-osinkoon osakkeiden matemaattisen arvon riippuen, jonka saadaan yhtiön verovuotta edeltävän vuoden tilinpäätöksen mukaista nettovarallisuutta jakamalla yhtiön ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. Nettovarallisuutta pidetään keskeisenä tekijänä verosuunnittelussa ja sen laskennassa otetaan huomioon osakeyhtiön kaikki varat ja velat edeltävän tilikauden taseen perusteella. (Viitala 2014, 49.) Ansiotulona pidetään kahdeksan prosentin osakkeiden matemaattisen arvon ylittävää jaettavan osingon osuutta, josta 25 prosenttia on verovapaata tuloa ja 75 prosenttia on veronalaista ansiotuloa. Siinä tapauksessa, kun jaettu osinko on kahdeksan prosentin osakkeiden matemaattisen arvon puitteissa, verotukseen vaikuttaa osingon määrä. Jos osinko on enintään kuin 150 000 euroa, saadusta osingosta 25 prosenttia on veronalaista pääomatuloa ja 75 prosenttia on verovapaata tuloa. Mikäli osinkojen määrä ylittää 150 000 euroa, siitä ylittävästä osingosta 85 prosenttia lasketaan pääomatuloksi ja 15 prosenttia verovapaaksi tuloksi. (Vilkkumaa 2014, 128; Tomperi 2018, 46 – 54, 74.)

3.2.2 Varojen siirtyminen vapaan oman pääoman rahastosta

Osakeyhtiöllä on oikeus jakaa vapaan oman pääoman varoja, josta on vähennetty jakamatta jätettävät varat, osakkeenomistajilleen, mikäli yhtiön maksukyky sen sallii. OYL: n 8 luvussa määritellään osakeyhtiön oman pääoman lajit ja niiden käyttö. Lain mukaan oma pääoma koostuu sidotusta ja vapaasta omasta pääomasta. Osakepääoma, arvonkorotusrahasto, käyvän arvon rahasto ja uudelleenarvostusrahasto kuuluvat sidottuun omaan pääomaan, siksi ne eivät ole yhtiön jakokelpoisia varoja. (Verohallinto 2017b.) Osakeyhtiölaki määrittää sidotun oman pääoman mutta ei kuitenkaan vapaata omaa pääomaa. Perusajatuksena siinä on, että kaikki muut rahastot, kuten sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (SVOP – rahasto) sekä tilikauden ja edellisten tilikausien voitto ovat jakokelpoisia varoja ja kuuluvat vapaaseen omaan pääomaan. (Vilkkumaa 2014, 69, Verohallinto 2017b.)

Vapaan oman pääoman rahastosta varojenjaon verokohtelu määritellään TVL :n 33a ja 33b §:ssa, joiden mukaan sitä verotetaan joko osinkona tai luovutuksena. Verohallinnon antaman ohjeen mukaan ”varojenjakopäätöksessä on siten aina kerrottava, onko kysymys voiton eli osingon jakamisesta vai jaetaanko varoja jostain tietystä vapaan oman pääoman rahastosta”. (Verohallinto 2017b.) Pääsääntö siinä on, että yhtiön varojenjakoa SVOP- tai muusta vapaan pääoman rahastosta käsitellään verotuksessa osinkona ja sovelletaan osinkoa koskevia säännöksiä verovelvollisuuteen, veron määräytymiseen ja ennakkoperintään. Listatun yhtiön suorittama pääoman palautus vapaan oman pääoman rahastosta verotetaan aina osinkona, mutta listaamattomia yhtiötä koskee pääsäännöstä poiketen mahdollisuus käsitteellä varojenjako luovutuksena. (Tomperi 2018, 75; Vilkkumaa 2014, 151.)

TVL:n 45 a §:n mukaan varojenjakoa verotetaan luovutuksena silta osin, kuin varoja palautetaan sijoituksen tehneelle osakkaalle ja sijoituksesta on varoja palautettaessa kulunut enintään 10 vuotta. Edellytyksenä kuitenkin pidetään luotettavaa selvitystä siitä, että jako tapahtuu rahastoon merkityistä pääomasijoituksista ja kyse on palauttamisesta sijoituksen tehneelle osakkeenomistajalle. (Kotiranta ym. 2014, 67; Tomperi 2018, 75.)

3.2.3 Osakepääoman alentaminen

Osakkeiden alentaminen säädellään OYL: n 14 luvussa. Yhtiökokous tekee päätöksen osakepääoman alentamisesta lain määräyksen noudattaen, jossa on mainittava pääoman alentamismäärä ja mihin tarkoituksiin alentamismäärä käytetään. Osakepääoman alentamisen tarkoituksena voi olla varojen jakaminen osakkeenomistajille, varojen siirtäminen sijoitetun vapaan pääoman rahastoon tai tappion kattaminen. Koska

osakepääoman alentamista koskevien säännösten tarkoituksena on velkojen turvaaminen, osakepääomaa ei saa alentaa osakeyhtiölain vähimmäispääomaa pienemmäksi. Osakeyhtiön on myös ilmoitettava rekisteriviranomaiselle kuukauden kuuluessa alentamispäätöstä rekisteröitäväksi ja kuulutettavaksi, sekä on lähetettävä ilmoitus tunnetuille velkojille. (Kotiranta ym. 2014, 17.)

Verotuksen kannalta siinä tapauksessa on kysymys osakkaiden yhtiöön sijoittamien varojen palauttamisesta osakkaille osakkeita hankkimatta tai lunastamatta, eli osakas jää pääomanpalautuksen jälkeen omistamaan osakkeet, joiden perusteella pääoma on hänelle palautettu. Sitä huolimatta pääomanpalautukseen sovelletaan luovutusvoittosäännöksiä. Osakepääomaa jaettaessa syntyvää voittoa pidetään osakkaan pääomatulona, jota verotetaan 30 tai 34 prosentin verokannalla. Luovutusvoittoa laskettaessa palautettavasta määrästä vähennetään osakkeiden hankintameno palautusta vastavalta määrältä. Käytännössä se tarkoittaa, että veronalaista luovutusvoittoa syntyy, mikäli osakepääoman palautus ylittää osakkeen hankintamenon. (Kotiranta ym. 2014, 61.)

3.2.4 Omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen

Omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen toteutetaan OYL: n 15 luvun mukaan. Hankkimisen ja lunastamisen keskeinen ero on se, että osakkeiden hankkiminen on vapaa teko yhtiön kannalta. Lunastaminen tarkoittaa yleensä pakollinen teko, kun osakkeita luovutetaan vastikkeellisesti tai vastikkeettomasti yhtiölle ”väkipakosta”. Hankkiminen tapahtuu vapaaehtoisella ostotarjouksella ja lunastaminen yhtiökokouksen tekemällä pakottavalla päätöksellä. Omien osakkeiden hankkimiseen käytetään sekä sidottua että vapaita omapääomaa ja rahastoja kuten SVOP – rahastoa tai vararahastoa. (Kotiranta ym. 2014, 18, 58.)

Päätös omien osakkeiden ostamisesta tehdään osakeyhtiön yhtiökokouksessa tavallisella enemmistöllä. Toimenpiteelle on oltava osakeyhtiön kannalta hyvin perusteltu taloudellinen syy. Kuten edellä mainituissa varojenjaon tavoissa omien osakkeiden ostaminen ei saa vaarantaa yhtiön maksukykyä sekä osakkeiden ostamispäätöksen tulee perustua viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen. Siinä yhteydessä on muistettava velkojainsuojamenettelyä, sillä omien osakkeiden ostaminen aiheuttaa yleensä osakeyhtiön osakepääoman alentamista. Hankittuaan osakkeita osakeyhtiö voi ne pitää, luovuttaa edelleen tai mitätöidä. (Vilkkumaa 2014, 88 – 89.)

Yhtiön hankkiessa tai lunastaessa omia osakkeita osakkeenomistajilta on kyseessä kauppaan rinnastettava tilanne eli osakkeenomistajat luovuttavat omat osakkeensa

osakeyhtiölle ja saavat vastineeksi määritetyn kauppahinnan. Siinä yhteydessä osakasta verotetaan niiden säännösten mukaan, jotka koskevat osakkeiden luovutusvoittoa. (Vilkkumaa 2014, 156; Tomperi 2018, 80.)

3.2.5 Yhtiön purkaminen ja rekisteristä poistaminen

Osakeyhtiön purkamista koskevat säännökset säädellään OYL: n 20 luvussa. Yhtiön purkaminen käynnistetään asettamalla yhtiö selvitystilaan yhtiökokouksen päätöksen mukaan. Sen jälkeen valitaan yhden tai useamman selvitysmiehen hallituksen tilalle, joilla on oikeudet ja velvollisuudet kuin hallituksen jäsenillä. Selvitysmiehen velvollisuus on järjestää yhtiön asioita selvitystilan aikana, muuttaa tarvittava määrä yhtiön varoja ja käyttöomaisuutta rahaksi maksaakseen yhtiön velat. Selvitysmiehen on myös luovutettava yhtiön konkurssiin, jos yhtiön varat eivät riitä velkojen maksuun. Yhtiö katsotaan puretuksi selvitysmiehen esitettyään lopputilityksen yhtiökokouksessa ja ilmoittanut purkautuminen rekisteröitäväksi. (Kotiranta ym. 2014, 22.)

TVL 27 §: ssa ja EVL 51 d §:ssa määritellään, että purkautuvan yhtiön verotuksessa omaisuuden luovutushinnaksi katsotaan omaisuuden todennäköistä luovutushintaa eli käypää arvoa. Osakas saa osakeyhtiötä purettaessa yhtiön jako-osan, jota verotetaan luovutusvoittoverosäännösten mukaan ja siihen mahdollistaa soveltaa hankintameno - olettamaa. (Kotiranta ym. 2014, 139 – 140.)

3.3 Osakeyhtiölain vastainen varojenjak

Muut kuin OYL 13:1§:n 1 – 2 momenteissa maininneet liiketapahtumat, jotka aiheuttavat ilman taloudellista perustetta yhtiön varojen vähentämistä tai yhtiön velkojen lisäämistä, ovat laitonta varojenjako. OYL: ssa ei kuitenkaan tarkemmin määritellä liiketaloudellisen perusteen tarkoitusta. Blomqvist & Malmivaara (2016, 208 – 209) toteavat, että liiketaloudelliselle perusteelle ei ole käytännössä mahdollista antaa mitään täsmällistä määritelmää.

Liiketapahtuman liiketaloudellinen perusteltavuus edellyttää, että liiketapahtuma on yhtiön toiminnan tarkoituksen mukainen. Laitonta varojen jakamista on lähtökohtaisesti OYL: n yleisten periaatteiden vastainen jakaminen. Laittomasta varojenjaosta voi olla kysymys, jos esimerkiksi yhtiöllä ei ole ollut käytettävissä jakokelpoisia varoja. Mikäli varojenjaossa ei noudateta varojenjako koskevia säännöksiä, kyse on taas laittomasta varojenjaosta. Laiton varojen jakaminen myös tilanteissa, joissa ei noudateta velkojien suojaamenettelyä ja loukataan osakkeenomistajien yhdenvertaisuutta. Lisäksi otetaan huomioon, että osakeyhtiölain eräänä keskeisenä periaatteena on sidotun oman pääoman pyysyvyys,

jonka merkitystä osakeyhtiön ulkopuolisille tahoille ei voitane liiaksi painottaa. (Vilkkumaa 2014, 92.)

Laittomasta varojen jakamisesta vastuullisiksi voidaan katsoa yhtiön toimielimiin kuuluvat henkilöt, jotka osallistuvat varojen jakamista päätöksentekoon ja laitonta varojen jakamista tarkoittavan päätöksen täytäntöönpanoon. Laiton varojenjako aiheuttaa vakavia seuraamuksia. Seuraamusjärjestelmä muodostuu seuraavista mahdollisista seuraamuksista (Blomqvist & Malmivaara 2016, 217.):

- OYL:n 13: 4 §:ssa säädetystä varojen saajien velvollisuudesta palauttaa ne saadut varat korkoineen;
- OYL:n 22: 1–2 §:ssa säädetystä laittoman varojen jakamiseen osallistuneiden vahingonkorvausvasusta;
- OYL:n 25: 1 §:ssa ja mahdollisesti soveltuvassa rikoslain sääntelyssä säädetystä laittoman varojen jakamista koskevista rikosoikeudellisista seuraamuksista.

Verolainsäädännössä ei sovelleta nimenomaisesti laittoman varojenjaon tilanteista koskevia säännöksiä. Verohallinnon antamassa ohjeessa todetaan verottajan käsityksenä, että laitton varojenjako, jota toteutetaan OYL:n vastaisesti, ei ehdottomasti ole peiteltyä osinkoa. Toisaalta laitonta varojenjako pidetään peiteltynä osinkona niissä tilanteissa, joihin soveltaa VML:n 29 §:n mukaiset säännöt. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 225.)

Peiteltyä osinkoa ja siihen liittyviä kysymyksiä käsitellään yksityiskohtaisemmin seuraavissa luvuissa.

4 Peitelty osingonjako ja sen verotus

Peitelty osinko voi usein olla seurausta epäonnistuneesta verosuunnittelusta, jossa osakas on pyrkinyt veroedun saamiseen sopimalla yhtiönsä kanssa edullisesta hinnoittelusta. Muuten usein kyse on kuitenkin tahattomasta virheestä hinnoittelussa tai sopimuksen ehdoissa osakeyhtiön ja osakkaan välisessä toiminnassa. Peitelty osinko voikin olla tietämättömyyden seurauksena. (Viitala 2014, 128.)

Tämän luvun tarkoitus on esitellä peitellyn osingon lainsäädännössä ja kirjallisuudessa sisältävä käsite, peiteltyä osinkoa koskevat säännökset, niiden osapuolet sekä peitellyn osingon tulkintaan liittyvät ongelmat. Tässä luvussa myös tutkitaan peitellyn osingon mahdolliset veroseuraamukset osakeyhtiötä ja osakeomistajia kohtaan.

4.1 Yleistä peittelystä osingosta ja säädöshistoria

Peittelystä osingonjaosta on usein kyse tilanteista, kun yhtiö maksaa osakkaansa yksityisiä menoja, perusteetonta ilman työntekoa palkkaa tai etuutta, jota ei ollut kirjanpidossa käsitelty palkkana, tai osakas päinvastoin käyttää hyväkseen yhtiön omaisuutta. Niitä voidaan soveltaa kaikkiin tilanteisiin, joissa varallisuusarvoja siirretään osakeyhtiöstä osakkaalle tavanomaista osingonjakoa edullisemmalla verotuksella. Peiteltyä osinkoa saatetaan katsoa syntyvän myös yhtiön hankkiessa tai lunastaessa omia osakkeitaan. (Kukkonen & Walden 2014, 217; Tomperi 2018, 68 – 69.)

VML 29 §:ssä määritellään keskeiset säännökset, jotka koskevat peiteltyä osinkoa. Lisäksi peitelty osinko käsitellään Verohallinnon antamassa ohjeessa, sillä veroviranomaisilla on ensisijainen näyttövelvollisuus peitellyn osion olemassaolosta, johon voidaan puuttua säännönmukaisessa verotuksessa tai verotarkastuksen yhteydessä. (Viitala 2014, 128.)

VML 29:§:n 1 ja 2 momentin mukaan:

Peiteltyllä osingolla tarkoitetaan rahanarvoista etuutta, jonka osakeyhtiö antaa osakkaansa tai tämän omaisen hyväksi osakkuusaseman perusteella tavallisesta olennaisesti poikkeavan hinnoittelun johdosta tai vastikkeetta.

Peiteltyllä osingolla tarkoitetaan myös omia osakkeita hankkimalla tai lunastamalla taikka osakepääomaa, vararahastoa tai ylikurssirahastoa alentamalla osingosta menevän veron välttämiseksi jaettuina varojina.

VML 29.§:n säännöstä sovelletaan ainoastaan osakeyhtiön tai muun yhteisön ja näiden osakkaiden välisiin suhteisiin siinä tilanteissa, joissa yhtiön varoja pyritään ohjaamaan pääosakkaalle tai hallitsevassa asemassa oleville osakkaille. (Knuutinen 2012, 235.) Kuin on sanottu edellisessä luvussa, peiteltyä osinkoa pidetään usein laittomana varojenjakona, vaan laitton jako ei välttämättä ole peiteltyä osinkoa. (Mattila 2016, 120.)

Ensimmäinen peiteltyä osinkoa koskeva säännös ilmestyi verolainsäädännössä vuonna 1943 tulo- ja omaisuusverolain 30:§ muodossa. Sen tarkoituksena oli jaetun voiton kahdenkertainen verotuksen turvaaminen, jonka mukaan yhtiötä verotettiin tuottamasta voitosta ja erillisen velvollisen asemassa olevasta osakasta verotettiin yhtiöltä saamasta tulosta. Säännös siirtyi käytännössä vuoden 1958 verotuslain 57 §:ään, josta se siirtyi edelleen sellaisenaan vuoden 1995 verotusmenettelylain 29 §:ään, jota sittemmin muutettiin vuonna 1998 niin asiallisesti kuin sanonnallisesti. Asiallinen muutos koski yhtiöveron hyvitysjärjestelmän ulottamista peiteltyyn osinkoon ja samalla kahdenkertaisesta verotuksesta luovuttamista. Vuoden 2005 alusta peitellyn osingon verosäännös oli jälleen muutettava voimaantullen osinkoverouudistuksen mukaan, jossa yhtiöveron hyvitysjärjestelmästä luovuttiin. Säännöksen soveltamisala ei tuolloin muutettu, mutta päädyttiin mallin, jossa peitellyn osingon veronalaiseksi prosentiksi asetettiin 70 prosenttia ja se säädettiin ansiotuloksi. Vuoden 2014 alusta osinkoverotusta taas kiristettiin ja peitellyn osingon veronalainen osuus nostettiin 75 prosenttiin. (Mattila 2016, 121; HE 26/1998, 1.)

Mattila (2016, 121) toteaa, että keskeisinä peitellyn osingon uudistamiseen syinä ovat osakeyhtiölain lukuisat ”muutokset, eriytettyyn tuloverojärjestelmään siirtyminen sekä yhtiöveron hyvitysjärjestelmään siirtyminen ja siitä luopuminen”. Muutoksia ei varsinaisesti koskenut peitellyn osingon soveltamisalaa, minkä vuoksi vanhalla oikeuskäytännöllä on edelleen suuri merkitys peitellyn osingon ilmenemismuotojen tulkinnassa. (Mattila 2016, 121.)

4.2 Osapuolet

VML 29.§:n säännöstä tullaan ilmi, että peitelty osinko voidaan soveltaa tilanteisiin, joissa suorittajana on osakeyhtiö. Siinä peitellyn osingonjaon riskit tulevat esille erityisesti suppean omistajapiirin yhtiöissä kuten perhe- ja sukuyhtiöissä. Muuten peiteltyä osinkoa koskeva säännös on sovellettavissa myös osuuskunnan verotukseen. Peiteltyä osinkoa voi syntyä myös yhtiömuodon muutoksen yhteydessä, jos esimerkiksi henkilöyhtiö muuttuu osakeyhtiöksi. Henkilöyhtiön jäsen voi nostaa yksityisottona henkilöyhtiöön kertyneitä voittovaroja ennen henkilöyhtiön muuttamista osakeyhtiöksi. Silta osin kuin

henkilöyhtiön oma pääoma riittää yksityisottoihin ja yksityisoton jälkeen jäävät nettovarot, peitellystä osingosta verottaminen ei tule kyseeseen yhtiömuodon muutostilanteen perusteella. Kun taas yksityisotto kohdistuu henkilöyhtiön ennen yhtiömuodon muutosta vielä realisoitumattomaan voittoon, yksityisotto katsotaan tältä osin peitellyksi osingoksi. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 229.)

Poikkeuksina voidaan mainita keskinäisten yhtiöiden toiminta. Keskinäisillä yhtiöillä tarkoitetaan yhtiöitä, joiden tarkoituksena on palvella osakkaitaan omakustannushintaan. Niissä järjestelyissä yhtiö ei pyri voiton näyttämiseen. Keskinäinen yhtiö luovuttaa suoritteensa osakkailleen käyvän markkinahinnan alittavaan omakustannushintaan ja seurauksena osakkaiden tuotantokustannukset muodostuvat edullisiksi. Taloudellinen etu näytetään osakkaiden toiminnassa näiden voittomarginaalia nostamalla tai kuluja vähentämällä. Hallituksen esityksessä (HE 26/1998) todettiin, että muutoksella ei ollut tarkoitus muuttaa keskinäisiin yhtiöihin, kuten voimalaitos – ja sähköyhtiöihin, jo aiemmin sovellettua käytäntöä. Niitä yhtiöitä ei kuitenkaan veroteta peitellystä osingosta silta osin, joka perustuu nimenomaisiin lainsäädännöksiin ja vakiintuneeseen verotus – ja oikeuskäytäntöön. Vakiintunut verotus – ja oikeuskäytäntö koskee niin sanottua Mankala-ratkaisua, jossa oli kysymys voimalaitosyhtiöstä, joka yhtiöjärjestyksen mukaan oli velvollinen luovuttamaan tuottamansa sähköenergian osakkeenomistajilleen näiden osuuksien perusteella, jotka olivat puolestaan velvollisia vastaamaan yhtiön voimalaitoksen kustannuksista. Siinä osakkeenomistajien ei katsottu saavan osingonluonteista tuloa alimman sähkön hinnan huolimatta. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 230–231, Mattila 2016, 128.)

Tyypillisesti peitellystä osingosta on kyse tilanteissa, joissa osakeyhtiö siirtää edun osakkaille. Osakkaalla tarkoitetaan yksityishenkilöä, joka omistaa yhtiön osakkeita. Esimerkiksi pääomalainan antajaa, yhtiön vaihtovelkakirjan haltijaa tai yhtiön työntekijää ei voida pitää VML 29 §:ssä tarkoitettuna osakkaana ilman osakeomistusta yhtiössä. (Viitala 2014, 130.) Saajana voi olla myös osakkeenomistajana oleva osakeyhtiö, esimerkiksi peiteltyä osinkoa koskevaa säännöstä mahdollistaa soveltaa emoyhtiön ja tytäryhtiön välisessä suhteessa. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 233.)

Peitellyn osingon soveltamisen edellytyksenä on se, että etuus on saatu nimenomaan osakkuusaseman perusteella sekä niitä koskevat säännökset tullaan sovellettavaksi vain tilanteissa, jossa edunsaaja on yhtiön osakas tai tämän omainen. Se rajaa soveltamisalan ulkopuolelle sellaiset tahot, jotka eivät ole yhtiössä osakkuusasemassa. Toisaalta pelkkä osakkuusasema ei välttämättä merkitse osakkaan yhtiöstä saaman edun

verottamista peiteltynä osinkoja vaan kyseisen edun on oltava seurausta osakkuusaseman hyväksikäytöstä. (Viitala 2014, 129.)

Verohallinnon antaman ohjeen mukaan peiteltyä osinkoa ei tavallisesti katsota muodostuvan silloin, kun etuus on annettu koko henkilökunnalle tai henkilöstön määritellylle ryhmälle. (Verohallinto 2016a.) Esimerkiksi KHO:n 4631/1982 ratkaisussa yhtiön työntekijöinä oleville kahdelle osakkeenomistajalle, joista toinen omisti yhden ja toinen kahdeksantoista osaketta, myönnettiin korottomia lainoja samalla kuin muille työntekijöille. Yhtiön ei katsottu kyseissä tilanteissa antaneen korottoman lainan näille kahdelle työntekijälle osakkuusaseman perusteella vaan työsuhteen perusteella. Yhtiön tuloon ei lisätty peiteltynä osingonjakona lainojen laskennallista korkoa.

Peitellyn osingon edunsaajana voi osakkaan lisäksi olla tämän omainen. VML 29 §:ssa tai oikeuskäytännössä ei ole tarkkaa määritelmää siitä, mitä omaisella tarkoitetaan. Verohallinnon antaman ohjeen mukaan (Verohallinto 2016a) ”peitellyn osingon saajana oleva omainen on osakkaan puoliso, lapsi tai vanhempi. Oikeuskäytännön mukaan myös esimerkiksi avopuolisoa, siskoa ja veljenpoikaa on voitu pitää omaisena peitellyn osingon verotuksessa”. On kuitenkin huomattava, että peittelystä osingosta verotetaan aina osakasta, ei edunsaajana olevaa omaista. Oikeuskäytännössä katsotaan, että peitellyn osingon veroseuraamukset kohdistuvat osakkaaseen siinäkin tapauksessa, että etuus oli tosiasiassa kanavoitunut osakkaan omaiselle, joka myös oli yhtiön toiminnassa keskeisessä asemassa. Merkitystä ei ole annettu sille, että yhtiön osakas on tosiasiassa ollut yhtiössä passiivinen osakas. (Viitala 2014, 131–134.)

Osakkuusaseman käyttöä arvioidaan tapauskohtaisesti. Käytännössä kyse on sen arvioimisesta, onko osakas voinut vaikuttaa etuun, jonka yhtiö antaa osakkailleen, ja onko etu sellainen, jota ei olisi annettu ulkopuolisille tahoille eli muille kuin yhtiön osakkaille. (Viitala 2014, 131–134.)

4.3 Verotus ja veroseuraamuksia

Tyypillisesti peittelystä osingosta verottaminen tulee esille jälkiverotuksessa ja käytännössä peitelty osinko on yksi yleisimmistä jälkiverotusperusteista. Peitellyn osingon veroseuraamukset ovat varsin ankarat. TVL 33d §:n mukaan henkilöosakkaan verotuksessa vuoden 2014 alusta samasta peittelystä osingosta 75 % on aina ansiotuloa ja 25 % on verovapaata tuloa. Toisin sanoen peiteltyä osinkoa ei koskaan katsota saajansa pääomatuloksi. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 227; Kotiranta ym. 2014, 75.)

Peitellyn osingon veroseuraamukset kohdistuvat sekä osakeyhtiöön että osakkaaseen ja käytännössä merkitsevät verotuksen kiristymistä. Peitellyn osingon soveltuminen aiheuttaa osakeyhtiölle menon vähennyskelvottomuutta ja seurauksena verotettavan tulon lisäystä, sekä osakkaalle saadun edun verottamista osittain veronalaisena ansiotulona. Lisäksi peiteltyyn osinkoon liittyy usein veronkorotus sekä yhtiölle että osakkaalle. Verovelvollisen näkökulmasta olennaista on huolehtia riittävästä selvitysvelvollisuuden täyttämisestä ja dokumentoinnista. (Viitala 2014, 129.)

Osakeyhtiön kannalta sekä osinko että peitelty osinko ovat edun antaneelle osakeyhtiölle verotuksessa vähennyskelvottomia menoja. Peitellyn osingon oikaisun määrä on riippuvainen kyseisen edun antamisen vaikutuksista edun antaneen yhtiön omassa verotuksessa. Esimerkiksi, yhtiöllä ei ole oikeutta vähentää verotuksessa omaisuuden ylihintaa, jos se on maksanut ylihintaa siitä omaisuudesta osakkaalleen. Jos kyseinen ylihintaa on jo ehditty verotuksessa vähentää, palautetaan vähennetty meno verotettavaan tuloon. Mikäli yhtiö on perinyt osakkaalta alihintaa, siinä tilanteessa peitellyn osingon uhka voi myös syntyä. Käytännössä alihintaa lisätään peiteltyksi osingoksi yhtiön veronalaiseen tuloon. (Kukkonen & Walden 2014, 223.)

5 Peitellyn osingon muodostuminen verotusmenettelystä annetun lain 29 §:n 1 ja 2 momentin nojalla

Peitelty osingonjako voidaan toteutua useissa muodoissa, esimerkiksi se voi tulla sovellettavaksi niissä tilanteissa, kuten varsinaisen toimivan osakeyhtiön osakkeiden kauppa, osakaslaina, yritysjärjestelyt ja rahanarvoisen etuuden saaminen palkan yhteydessä. Ottaen huomioon VML:n 29:§ yleinen luonne sekä sisällöltä että sanamuodolta, sen soveltamisessa oikeuskäytännöllä on keskeinen merkitys säännösten tulkinnan kannalta. Peitellyn osingon ilmenemismuotoja voi käytännössä poiketa toisistaan merkittävästi eri tilanteissa. Tämän vuoksi VML 29 §:n soveltamismahdollisuuksiin vaikuttavat käytännössä monet tekijät, jotka voivat olla raskauttavia tai lieventäviä. Esimerkiksi osakkeiden hankinta- tai lunastustilanteeseen liittyy sekä raskauttavia että lieventäviä piirteitä, jotka voivat vaikuttaa tapauksen tulkintaan myös samanaikaisesti. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 127.)

Tässä tutkimuksen luvussa pyritään havainnollistamaan oikeuskäytännön analyysin kautta peiteltyä osinkoa koskevia käytännöllisiä tilanteita VML:n 29 1 ja 2 §:n valossa. Tutkimuksessa hyödynnetään KHO:n ratkaisuja sekä myös keskusverolautakunnan ennakkoratkaisuja. Lisäksi on tehty yritys jäsentämään liitteenä olevaan taulukkoon KHO:n ratkaisuja niiden sisällön mukaisesti selvittääkseen, millä edellytyksellä yhtiön ja osakkaan välistä oikeustoimia pidetään peiteltyä osinkoa.

5.1 Tutkimusmenetelmä ja aineisto

Tämä opinnäytetyö toteutetaan laadullisella (kvalitatiivisella) tutkimusmenetelmällä, joka sopii parhaiksi tutkimustyyppiselle työlle. Metsämuurosen mukaan (2009, 215.) laadullisella tutkimuksella tarkoitetaan kokonaista joukkoa erilaisia tulkinnallisia tutkimuskäytäntöjä. Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on tutkittavan ilmiön ymmärtäminen, tulkinta sekä usein soveltaminen. Laadullisella tutkimuksella periaatteessa ei ole omia metodeja eli erityistä tutkimustekniikkaa. Tutkimuksessa hyödynnettävä metodi on perinteistä oikeusdogmatiikka eli lainoppia, joiden avulla viitataan oikeussääntöjen selvittämiseen, tulkintaan ja systematisointiin. (Pönkä 2015, 13)

Vastatakseen tutkimuksen pääkysymykseen eli millä edellytyksillä ja missä tilanteissa osakeyhtiön varojenjakoja pidetään verotuksessa peiteltynä osinkona verotusmenettelylain (VML) 29 §:n valossa, on yhteensä tutkittu 188 KHO:n ratkaisua, jota etsittiin www.edilex.fi tietokannan kautta. Niistä valittiin 114 sellaista liitteenä olevan taulukkoon ryhmiteltyä ratkaisua, jotka esittelevät tyyppilisiä peitellyn osingon ilmenemismuotoja ja tuovat esiin

niitä tekijä, jotka erottavat peiteltyä osinkoa laillisesta varojen siirtymisestä osakeyhtiöstä osakkaille Tutkimuksen teksteissä suoraan esiteltiin 41 ratkaisua.

Kuva 1. Aineiston hakutulokset.

Ratkaisujen enimmäismäärä 51 kappaletta ajoittuu kuitenkin vuosina 1980 – 1989, 41 kappaletta on vuosina 1990 – 1999 ja 38 kappaletta on vuosina 1970 – 1979. Ennen vuotta 1970 ajoittuu 22 ratkaisua. Vuosina 2000 – 2017 ajoittuu 36 ratkaisua. Uusin tutkimuksessa hyödynnetty päätös on vuodelta 2016.

5.2 Peitellyn osingon soveltamisedellytykset käytännössä VML:n 29 §:n 1 ja 3 momentin mukaan

Peiteltyä osinkoa voi usein syntyä tilanteissa, kun yhtiö ja sen osakas tekevät keskenään erilaisia oikeustoimia, joissa tulisi aina käyttää markkinaehtoista hinnoittelua. Periaatteessa VML 29 §:n 1 kohta koskee kaikkia hinnoittelupoikkeamaa, joiden seurauksena yhtiön varat siirtyvät osakkaalle ja VML 29 §:n 3 kohdassa säädetään miten hinnoittelupoikkeaman verotusta oikaista. (Mattila 2016, 121.)

5.2.1 Yhtiön ja osakkeenomistajan väliset sopimukset omaisuuden luovutuksesta

Yhtiön ja osakkaan väliset luovutustoimet ovat tyypillinen tilanne, jossa peitellyn osingon uhka syntyy. Siinä tilanteessa peitelty osingonjako toteutetaan, jos osakeyhtiö hankkii osakkeenomistajalta jotakin omaisuutta ylihintaan tai myy jotakin omaisuutta osakkeenomistajalle alihintaan. Kyse voi olla omien osakkeiden hankkimisesta,

toimitilojen tai laitteiden vuokrasta, osake- tai kiinteistökaupasta. Peitellyn osingon säännöksen soveltamisedellytyksenä on hinnoittelupoikkeaman olennaisuus eli luotettava näyttö siitä, että osakas on saanut kauppaehtojen perusteella taloudellisen edun. (Kukkonen & Walden 2014, 224; Viitala 2014)

KHO: n analyysin pohjautuen saatiin selville niitä yleisiä tilanteita, joissa osakkaan yhtiöltä saamaa rahanarvoista etuutta verotetaan peiteltynä osinkona.

- Yhtiön omaisuuden alihintainen luovutus osakkaalleen;
- Yhtiön ylihintainen hankinta osakkaaltaan tai sen omaisuuden ylihintainen käyttö;
- Yhtiön omaisuuden vastikkeeton käyttö

Alihintaista luovutusta koskevia päätöksiä on analysoitu 14 kappaletta vuosina 1963–1994. Kyse on pääsääntöisesti tilanteista, joissa yhtiö luovuttaa osakkaalle hyödykkeitä tai palveluita vastikkeella, joka on tavallista alemman. Suurin osa tapauksista liittyy alihintaiseen vuokraan ja osakkeiden myyntiin. Vuokra käsitellään KHO 1991/1406 (16.), jossa yhtiön ainoan osakkaan katsottiin saaneen käyttöönsä huoneistot, joiden vuokrahinta oli alhaisempi, kuin käypä hinta. Siinä ratkaisussa osakkaalle yhtiön annettu etuus katsottiin osingonluontoiseksi tuloksi. Ratkaisussa myös sanottiin, että verolautakunnan arvioitava käyvän vuokran määrä oli 1.388.760 markka ja osakkaan saama osingonluontoinen tulo oli 250.000 markka. Melkein sama tilanne ratkaistaan KHO 1969/2832 (7.), jossa yhtiön osakkeenomistajat ovat saaneet maksaessaan käypää vuokraa pienemmän vastikkeen.

KHO 1989/3545:ssa (15.) ratkaistaan tapausta, jossa osakeyhtiö oli myynyt osakkaansa puolisolalle yhtiön rakennuksen, jonka arvoksi katsottiin sen käypä arvo, vaan mahdollisia rakennuksen siirtokustannuksia ei otettu huomioon. Tässä tilanteessa osakkaan puolisolalta katsottiin saaneen rahanarvoisen edun, koska kauppahinta oli vähemmän kuin tavallista. KHO 1980/2304 (11.) on taas kyse alihintaisesta luovutuksesta, kun rakennusosakeyhtiö oli luovuttanut rakennuksen asunto-osakeyhtiölle kustannuksia alemmalla hinnalla.

KHO 1980/2304. Rakennusosakeyhtiön 10 osakkeesta omisti toimitusjohtaja K ja hänen vaimonsa E kumpikin 1 osakkeen ja heidän vuonna 1969 syntynyt tyttärensä 8 osaketta. Rakennusosakeyhtiö rakensi 290 neliömetrin suuruisen paritalon asunto-osakeyhtiölle, jonka 140 osakkeesta E omisti 65 kappaletta oikeuttaen 141 neliömetrin suuruisen asuinhuoneiston hallintaan. E oli maksanut asunto-osakkeista 127 500 mk. Tarkastuksessa todettiin rakennusosakeyhtiön kirjanpitoon tuloutetun paritalon rakentamisesta 250 000 mk, kun todelliset rakennuskustannukset olivat ainakin 282 092

mk. Verolautakunta katsoi E:n saaneen verotuslain 57 §:n mukaisen etuuden ja lisäsi jälkiverotuksin E:n tuloon 17 900 mk.

Oikeuskäytännössä on käsitelty myös tilanteita, jossa alihintaista luovutusta ei katsottu peiteltyksi osingoksi. Näin tapahtui KHO 1994/2208 (18.) tapauksessa, jossa A oli myynyt Y Oy:lle omistamansa Oy X:n osakkeet 630.000 markalla. Osakkeet oikeuttivat asuinhuoneiston ja autotallin hallintaan. Hinnasta 550.000 markkaa oli suoritettu rahana ja loppukauppahinta oli kuitattu saaduksi siten, että ”ostaja Y Oy oli ottanut vastatakseen eläkkeestä, joka käsitti elinikäisen asumisoikeuden edellä sanotussa asuinhuoneistossa”. Lääninoikeudessa katsottiin tätä tilannetta peiteltyksi osingoksi ja lisättiin A:n verotettavaan tuloon peiteltynä osinkona 110.000 markkaa. Korkein hallinto-oikeus päätti kuitenkin eri tavalla:

KHO 1994/2208. Koska A ei ollut Y Oy:n osakas, KHO katsoi, että lääninoikeuden peiteltyksi osingoksi katsomaa määrää ei voitu lukea verotuslain 57 §:n 1 momentin nojalla A:n tuloksi. Tämän vuoksi KHO kumosi lääninoikeuden päätöksen ja saattoi verolautakunnan toimittaman verotuksen voimaan.

KHO 1991/320 (17.) ratkaisussa katsotaan hieman eri tilannetta. Verolautakunta lisäsi A:n vuoden tuloon peiteltynä osingonjakona 30.000 markkaa, koska hän oli saanut osakekaupan yhteydessä X Oy:ltä 60.000 markan arvoisen henkilöauton 30.000 markalla. Kihlakunnanoikeuden antaman päätöksen ja hovioikeuden antaman tuomion perustaen A oli velvoitettu palauttamaan takaisin se henkilöauto yhtiön konkurssipesälle. Sen jälkeen hän ei ollut verotettava peittelystä osingonjaosta KHO päätöksen mukaan.

Ratkaisuissa KHO 1963/2074 (4.) ja KHO 1968/3608 (5.) kyse on niin sanotusta Mankala-periaatteesta. Yhtiön velvollisuus oli tuottamansa sähköenergian luovuttaminen osakkaille näiden osuuksien suhteessa. Siinä tilanteessa yhtiö ei katsottu saaneeksi osingonluontoista tai veronalaista tuloa siitä huolimatta, että yhtiön osakkailtaan perimä sähkön hinta oli ollut käypää hintaa alempi.

Ylihinnoittelutilanteissa päinvastoin yhtiö maksaa osakkaalle tavallista suuremman vastikkeen yhtiölle luovuttamasta varoista. Näin tapahtui KHO 1998/98 (3.) ratkaisussa, kun yhtiö oli ostanut osakkaaltaan kiinteistön, jonka hinta oli ylhäisempi kuin käypä hinta.

KHO 1998/98. Yhtiön verotusta toimitettaessa sen verotettavaan tuloon oli lisätty peiteltynä osinkona kiinteistökaupassa maksetun ylihinnan määrä sekä kiinteistöstä tehty poisto siltä osin kuin se kohdistui ylihintaan. Koska ylihinta ei muutoin kuin välillisesti ylisuurena

poistona vaikuttanut yhtiön verovuoden tulon määrään, ylihintana maksettua määrää ei ollut lisättävä yhtiön tulon. Liian suurena tehty poisto tuli lisätä yhtiön tuloon.

KHO 1997/28 (2.) ratkaisussa kyse on tilanteista, jossa maksettu ylihintaa ei vaikuttanut tulokseen ja sen johdosta ei katsottu peitellyksi osingoksi.

KHO 1997/28. Verotusta toimitettaessa ylihintaa oli lisätty peiteltynä osinkona osakeyhtiön verotettavaan tuloon. Kun yhtiön tulosta ei ollut osakkeista maksetun ylihinnan perusteella tehty vähennystä eikä osakkeista maksettu ylihintaa niin ollen pienentänyt yhtiön verovuoden tulosta eikä muutenkaan vaikuttanut verotettavan tulon määrään, peiteltynä osinkona pidettävää ylihintaa ei ollut verotuslain 57 §:n nojalla lisättävä yhtiön tuloon.
Verovuosi_1991

Kyse voi olla myös yhtiön omaisuuden vastikkeettomasta tai alihintaisesta käyttämisestä. Näin tapahtui KHO 1971/4943 (21.), kun osakeyhtiö on hoitanut asunto-osakeyhtiöiden isännöitsijän toimeen liittyviä tehtäviä. Osakeyhtiöllä ja asunto-osakeyhtiöllä oli pääasiallisesti samat osakkeenomistajat. Osakeyhtiö ei perinyt asunto-osakeyhtiöistä niitä tavallista palkkiota, jonka viimeiset tavallisesti joutuivat suorittamaan. Siinä tilanteissa KHO totesi, että yhtiön tuloon on lisättävä kohtuullinen korvaus isännöitsijän tehtävien suorittamisesta. KHO 1961/3050 (20.) osakeyhtiön kommandiittiyhtiölle, jonka osakkaat olivat osakeyhtiöön TOL3 0 §:ssä tarkoitetussa suhteessa, vuokratta luovuttaman käyttöomaisuuden vuokra-arvo lukea osakeyhtiön tuloksi. Siinä tapauksessa kommandiittiyhtiö ei edes omistanut osakeyhtiön osakkeita.

KHO 1960/2034 (19.) kiinteistöyhtiö on jättänyt perimättä vuokran yhtiön omistamasta opistorakennuksesta pääosakkaaltaan. Pääosakkaana oleva erään kansanopiston kannatusyhdistys vuokrasin mainitun opistorakennus. Ottaen huomioon se, että yhtiön omistamaa maatilaa oli hoidettu kansanopiston talouden tukena, kiinteistöyhtiön ei katsottu jakaneen peiteltyä osinkoa.

5.2.2 Yhtiön ja osakkeenomistajan väliset lainat

Yksi suosituimmista lainoista osakeyhtiön toiminnassa on osakaslaina, josta on kyse silloin, kun osakas ottaa yhtiöstään lainaa omiin tarkoituksiin lyhyeksi tai pidemmäksi aikaa. Vaikka osakkaan ottamassa lainassa ei varsinaisesti ole kyse voitonjaosta, osakslainaa voidaan pitää yhtenä voitonjaon muotona. TVL 53 a §:ssä on osakslainan verottamista koskeva sääntö, jonka mukaan osakslainaa pidetään osakkaalle veronalaisena pääomatulona, jos lainaa ei makseta saman verovuoden sisällä takaisin ja osakas, hänen perheenjäsenensä tai molemmat yhdessä omistavat osakkeita, joiden

omistus- tai äänimääräosuus on vähintään 10 prosenttia. Välillinen omistus tai äänivaltaisuus lasketaan suhteellisesti. (Kukkonen & Walden 2014, 111; Viitala 2014, 107.)

TVL 53a §:ssa korostetaan, että osakslainan velallisena tulee olla luonnollinen henkilö eli osakslaina ei sovellu tilanteisiin, joissa osakkaana on henkilöyhtiö tai toinen osakeyhtiö, muutoin yhtiömuotoisen osakkaan nostama laina voidaan tulkita kokonaan muuksi kuin osakslainaksi ja arvioida VML 29 §:n valossa. (Kukkonen & Walden 2014, 111.)

Periaatteessa osakkaan veronalaiseksi pääomatuloksi luetusta lainasta ei peritä korkoa. Mikäli osakslaina nostetaan ja maksetaan takaisin saman kalenterivuoden aikana, korkoa on kuitenkin perittävä ainakin valtiovarainministeriön vahvistamalla peruskoronkannalla. Korko katsotaan maksetuksi sen määrän lisättyään lainapääomaan. (Viitala 2014, 110.)

Lainoja koskevia päätöksiä on analysoitu 21 kappaletta vuosina 1961–1993. Lainaa koskevien KHO:n ratkaisujen analyysin pohjalla ilmettiin niitä tekijöitä, joita aiheuttavat lainan katsovan VML 29 § :n 1 momentin mukaan peiteltyksi osingoksi:

- Lainan korottomuusetu;
- Lainan takaisinmaksutarkoitus tai edellytys;
- Epätavallisia lainan ehtoja.

Yksi tärkeimmistä edellytyksistä pitää lainaa peiteltynä osinkona on lainan korottomuusetu tai kokonaan koroton laina. KHO:n 4276/1992 (40.) ratkaisussa on kyse juuri korottomasta lainasta, joka eräs yhtiö Oy oli antanut toiselle yhtiölle As. Oy:lle, jossa se yhtiö Oy oli itse osakkaana. Lisäksi näillä yhtiöllä oli sama osakas A. KHO päätöksen mukaan, perimättä jätetty korko lisättiin peiteltynä osingonjakona Oy:n tuloon. Sama asenne on KHO 1983/4513 (35.), jossa kyse on emoyhtiölleen tytäryhtiön antamista korottomista lainoista. Tytäryhtiön tuloon on lisätty lainojen laskennallista korkoa peiteltynä osingonjakona siitä huolimatta, että yhtiöt sen jälkeen olivatkin sopineet koroksi.

Useammissa tapauksissa peitelty osinko muodostuu tilanteissa, joissa annetun lainan korko alittaa kohtuullisen koron määrän. Esimerkiksi, KHO 1973/2902 (28.) katsottiin tilannetta, jossa osakeyhtiö oli antanut pääosakkaalleen lainaa 5 prosentin korkoa, vaikka kohtuullisena määräisenä korkona pidettiin 8 prosentin korkoa. KHO 1978/3792 ssa (30.) on melko sama tilanne, jossa osakeyhtiön osakas oli maksanut yhtiöltä saamastaan

lainasta käypää korkoa alemman koron. Sen takia hänen tuloonsa lisättiin käyvän koron ja maksetun koron erotus.

Muita varoja voidaankin pitää korottomana lainana, esimerkiksi kuin KHO:n 3440/1991(39.) tapauksessa, jossa osakeyhtiön pääosakkaalla oli ollut hallussaan yhtiön taseeseen kassatilille kirjattuja varoja. Ne varat katsottiin annetun käyttöön osakkaalle osakkuusasemasta johtuen korottomana lainana ja VML:n 57 §:n 1 momentin nojalla yhtiön tuloon oli lisättävä niille varoille lasketut korot peiteltynä osinkona.

Toisena esimerkkinä on KHO:n 1985/4208 (38.) ratkaisu, jossa kiinteistöosakeyhtiöllä oli vuokrasaatava kommandiittiyhtiöltä, jonka vastuunalaiset yhtiömiehet olivat myös kyseisen yhtiön osakkaita. Ratkaisussa vuokrasaatavaa pidettiin kommandiittiyhtiölle annettuna lainana ja osakeyhtiö katsottiin antaneen osakkailleen korottoman lainan muodossa edun, jonka perimättä jätetyn koron määrä voitiin lisätä osakeyhtiön tuloon. KHO:n 6151/1984 (37.) ratkaisussa katsotaan saatavaa, josta ei ollut peritty korkoa. Tapauksessa osakeyhtiöllä oli saatavia avoimelta yhtiöltä, jolla oli puolestaan saatavia yhtiömiehiltään. Osakeyhtiön osakkaina ja avoimen yhtiön yhtiömiehinä olivat samat henkilöt. Avoin yhtiö oli lopettanut varsinaisen liiketoimintansa. Osakeyhtiö ei ollut perinyt korkoa saatavastaan avoimelta yhtiöltä eivätkä avoimen yhtiön yhtiömiehet olleet vastaavasti maksaneet korkoa veloistaan avoimelle yhtiölle. Avoimen yhtiön ja osakeyhtiön osakkuus- ja omistussuhteet ottaen huomioon yhtiömiesten velat katsottiin heidän osakeyhtiöltä saamikseen suoriksi lainoiksi sekä osakeyhtiön tuloon lisättiin osingonluontoisena tulona laskelmallinen 10 %:n suuruinen korko.

Toinen tekijä, joka otetaan huomioon KHO ratkaisuissa, on lainan takaisinmaksutarkoitus. Esimerkiksi, KHO 1991/433 (44.) ssa yhtiön osakas on saanut yhtiöltä 200.000 markan osakaslainan 14 prosentin vuotuisella korolla, vaikka yhtiön vapaa oma pääoma oli taseessa ollut 53.093 markkaa. Osakaslainan pääoma yhtiön veroilmoitusten mukaan oli:

- 31.12.1985 – 294.591 mk,
- 31.12.1986 – 294.596 mk,
- 31.12.1987 – 294.596 mk.

Yhtiön korkotuottoihin ja siirtosaamisiin oli merkitty tuon lainan 9 prosentin korkokannan mukaan. Tilinpäätöksessä oli esitetty seuraavasti:

- verovuoden 1985 – 8.048 mk,
- verovuoden 1986 – 26.513 mk,
- verovuoden 1987 – 26.513 mk. (Lähde KHO 12.2.1991/433)

Asiasta ei kuitenkaan saatu selville, kykenevätkö osakas tai hänen puolisonsa maksamaan tuon lainan korkoineen. Lisäksi asiakirjoista ei käynyt ilmi heidän tarkoitus maksamaan laina takaisin yhtiölle. Niissä olosuhteissa lääninoikeus katsoi, ”että kyseistä 294.591 markan lainaa ei ollut pidettävä todellisena takaisin maksettavana lainana”. Lainan määrää oli pidettävä osakkaan peiteltynä osinkona, sekä korkein hallinto-oikeus myönsi lääninoikeuden päätöksen.

Osakaslaina voitaneen tulkita peiteltyksi osingoksi etenkin tilanteissa, kun sovitun velan ehdot ovat hyvin epätavalliset. Ne voivat olla äärimmäisen pitkä takaisinmaksuaika tai velkakirjan noudattamatta jättäminen. Jos osakas maksaa lainan takaisin juuri ennen vuodenvaihdetta ja nostaa lainaa taas vuodenvaihteen jälkeen, tällainen lienee mahdollista tulkita VML 28 §:n nojalla verotuksen kiertämiseksi. (Kukkonen & Walden 2014, 118.) Esimerkiksi KHO1973/4026:ssa (45.) kyse on epätavallisesta ennakon määrästä, kun osakeyhtiö oli tehnyt neljän osakkaansa kanssa metsänhakkuusopimuksen, jossa arvioitu kokonaishinta oli 440.000 mk. Osakkaille maksetut ennakot olivat olleet 387.981,54 mk eli noin 88 prosenttia kokonaishinnasta. Päätöksessä todettiin, että tehdyissä pystykaupoissa muiden ostajien kanssa ennakkojen määrä oli korkeintaan 50 prosenttia arvioidusta kauppahinnasta.

5.2.3 Palkan ja muiden luontoisetujen maksaminen osakkaalle

Yhtiössä työskentelevä osakas voi nostaa rahapalkkaa yhtiöstään. Palkanmaksu voidaan katsoa peiteltyksi osingoksi, jos palkanmaksu osakkaalle tai sen omaiselle on perusteeton, esimerkiksi jos palkka on maksettu ilman työntekoa yhtiössä tai maksetun palkan määrä on ilmeisessä epäsuhteessa tehdyn työn arvoon. (Viitala 2014, 144.)

Rahapalkan lisäksi tai sijaan osakas voi nostaa yhtiöstään luontoisetuja. Verohallinnon antaman ohjeen peittelystä osingosta 4.1 kohdan nojalla tavanomaisia luontoisetuja ovat asunto-, ravinto- ja puhelinetu, autoetu ja autotallietu. (Verohallinto 2016a.) Näiden etujen osalta osakkaan ei voida katsoa saavat peiteltynä osinkona verotettavaa etua, mikäli edut on palkkakirjanpidossa asianmukaisesti käsitelty. Jos antama etu on epätavanomainen tai luontoisedusta yhtiölle aiheutuneet kustannukset ovat poikkeuksellisen suuria, kyse voi olla peittelystä osingosta. (Viitala 2014, 144.)

Palkanmaksua koskevia päätöksiä on analysoitu 24 kappaletta vuosina 1957–2016. Niissä KHO:n ratkaisuissa katsotaan niitä tilanteita, joissa osakkaan palkan muotona saaman edun yhteydessä voikin muodostua peiteltyä osinkoa:

- Perusteeton palkanmaksu osakkaalle.
- Perusteeton luontoisetu
- Epätavallinen etu ja yhtiön maksamat yksityismenot

Esimerkiksi, KHO 1977/912 (48.) katsotaan tilannetta, jonka mukaan yhtiö, joka oli toiminut naisten vaatetusallalla, on maksanut ainoalle mallisuunnittelijana toimivalle toimitusjohtajalleen palkkaa 175.000 mk ja antanut 2.940 mk:n arvoisen autoedun. Verolautakunta, tutkijalautakunta ja lääninoikeus pitivät maksetusta palkasta 42.000 markkaa osingonluontoisena tulona. Sitä huolimatta KHO ratkaisun mukaan maksettu määrä kokonaisuudessaan katsottiin yhtiön vähennyskelpoiseksi palkkamenoksi. KHO 1973/1156 (47.) on kyse tantiemista, jonka yhtiö suoritti toimitusjohtajalleen maksetun palkan yhteydessä.

KHO 1973/1156. Terveysravinteiden tukku- ja vähittäismyyntiä harjoittavan osakeyhtiön osakekannasta omisti sen toimitusjohtaja 16/30 ja hänen kansakoulunopettajana oleva miehensä 10/30. Yhtiö, jonka liikevaihto oli noin 2.000.000 markkaa, suoritti toimitusjohtajalleen verovuodelta palkkaa 24.187 markkaa ja kirjasi menoksi hänelle tantieemia 12.000 markkaa. Toimitusjohtajan miehelle, joka toimi yhtiön prokuristina, maksettiin palkkiota 9.558 markkaa ja kirjattiin tantiemia 9.000 markkaa. Erälle osakkaalle, joka toimi yhtiössä sen hallituksen jäsenenä, kirjattiin tantiemia 5.000 markkaa. Tantiemit maksettiin osakkaille vasta seuraavan tilikauden jälkeen. KHO katsoi, että tantiemeja ei ollut, kun otettiin huomioon liikkeen toiminnan laatu ja laajuus sekä maksettujen palkkojen ja tantiemien määrä, pidettävä peiteltynä osinkoina, vaan yhtiön tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneena vähennyskelpoisena menona.

Ratkaisusta sai selville, että tantiemeja ei pidetä peiteltynä osinkoina vaan yhtiön tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneena vähennyskelpoisena menona.

KHO on myös ottanut kantaa peitellyn osingon olemassaoloa luontoisetujen ja yksityismenojen maksamista koskeissa ratkaisuissa. Suurin osa niistä kohdistuu sellaisiin etuihin, kuin asuntoetu ja autoetu. Esimerkiksi KHO1990/3001 (54.) katsottiin tilannetta, jossa osakeyhtiö hankki veneen 300.000 mk:lla, tarvikkeita 4.241 mk:lla ja suoritti veneen kunnossapitokustannukset 11.257 mk:lla ja käyttökustannukset mk:lla markalla. Kirjanpidossa yhtiö teki 30 %:n menojäännöspoiston eli 91.272 mk. Osakas A ilmoitti veroilmoituksessaan vene-etuna puolet käyttökustannuksista eli 5.415 mk. Verottaja lisäsi A:n veronalaisiin tuloihin peiteltynä osingonjakona eli yhteensä 111.544 mk ja veronoikaisussa sen määrä alennettiin 96.687 mk:lla, joka koostui poistosta ja

ilmoitetun vene-edun yhteismäärästä. Sama määrä vastaavasti palautettiin yhtiön verotettavaan tuloon.

KHO kuitenkin katsoi:

... ettei yhtiön kirjanpidossa veneestä tehtyä poistoa voida sellaisenaan ottaa huomioon A:n saamaa etua vahvistettaessa. Edun arvoa vahvistettaessa oli sen sijaan otettava huomioon veneeseen käytetylle pääomalle laskettava korko ja veneen kustannukset siltä osin kuin A oli käyttänyt venettä yksityisajoihinsa. Verotuslain 57 §:n tarkoittama kohtuullinen, A:n veronalaisiin tuloihin lisättävä määrä alennettiin tällä perusteella 50.000 markkaan.

5.3 Peitellyn osingon soveltamisedellytykset käytännössä VML:n 29 §:n 2 momentin mukaan

Jos VML:n 29 §:n 1:ssä säädettyä ehtoja voidaan soveltaa peiteltyä osinkoa niihin tilanteisiin osakeyhtiön ja osakkaan välisessä toiminnassa, joiden lähtökohtana pidetään rahanarvoisen edun ja olennaisesti poikkeavan hinnoittelun käsiteitä, VML:n 29 § 2:n mukaan tarkoittamissa tilanteissa on kyse niin sanotusta pääomanpalautuksesta. Pääoman palautus ei ole erikseen yhtiöoikeudellinen menettely ja verolainsäädännössä ei aikaisemmin ollut säännöksiä pääoman palauttamisesta. Suurin piirtein pääoman palautukseksi katsottujen menettelyjen verokohtelu oli muodostunut oikeuskäytännön perusteella vuoteen 2014 asti, kun tuloverolakiin otettiin säännöksenvapaan pääoman rahastoista tapahtuvasta varojen jaosta. Yhtiön kannalta pääomanpalautuksella on useimmiten kyse osakkaiden yhtiöön sijoittamien varojen palauttamisesta osakkaille joko hankkimalla ja lunastamalla osakkeita tai jakamalla varoja muuna kuin voitonjakona osakkeita hankkimatta ja lunastamatta. (Kotiranta ym. 2014, 57.)

Omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen aiheuttaa peitellyn osingon verotusriskiä. Jos lunastuksessa tai kaupassa maksetaan osakkaalle ylihintaa tai edes käypää hintaa, VML 29.1 § voi tulla sovellettavaksi ja osakkeiden osto tai lunastus voidaan tulkita verotuksen kiertämiseksi, jos sillä pyritään kiertämään osinkotulon verotusta. Samoin alihintatilanteessa voidaan ajatella lahjoitustahdon olevan olemassa, kun osakeomistaja myy alihintaan osakkeitaan yhtiölleen, jossa osakkaina ovat hänen perheen jäsenet tai myös silloin, jos yhtiö luovuttaa hallussaan olevia osakkeitaan osakkaille alihintaan. Alihintaisuus periaatteessa johtaa osakkeenomistajien suhteellisen varallisuusaseman muutokseen, jolloin alihintaedun voidaan tulkita kohdistuvan muihin osakkaisiin ja saattaa aiheuttaa lahjaverotuksen tai ansiotulon verotuksen. Sen takia osakkeiden tai omistuksen siirroissa kannattaa huolellisesti selvittää ja dokumentoida siirrettävän omaisuuden arvo verotuksessa (Kukkonen & Walden 2014, 238.)

VML:n 29 § 2:ssa pääsääntöisesti todetaan, että pääomanpalautusta omien osakkeiden hankkimisen tai lunastamisen taikka pääoman alentamisen muotona verotetaan peiteltynä osinkona, mikäli pääomaa palautetaan osingosta menevän veron välttämiseksi. Yleensä pääomanpalautuksen ei ole katsottu tapahtuvan osingosta menevän veron välttämiseksi, mikäli pääomanpalautukselle on liiketaloudellinen, verotuksesta riippumaton syy. Mutta arvioitaessa omien osakkeiden hankintaa tai lunastamista VML:n 29 § 2:n valossa, huomioon tulisi ottaa monia tekijä. Ainakin pitää selvittää, onko yhtiö ollut velvollinen ryhtymään näihin toimiin vai onko kysymys täysin vapaaehtoisesta hankkimisesta tai lunastamisesta. Arviointiin tulisi vaikuttaa myös se, onko tilanteissa käytetty voitonjakokelpoisia varoja vai sidottua omaa pääomaa. (Mattila 2016, 123.)

Pääomanpalautuksen verottamisesta peiteltynä osinkona on melko runsaasti oikeuskäytäntöä, jonka perusteella oikeuskirjallisuudessa on listattu ns. raskauttavia ja lieventäviä kriteereitä, joiden avulla perustellun liiketaloudellisen syyn olemassaoloa ja peitellyn osingon saannoksen soveltumista on arvioitu.

5.3.1 Olennainen muutos omistussuhteisiin

VML:n 28 § 2 tarkoittamissa tapauksissa peitellyn osingon olemassaolo arvioidaan raskauttavien ja lieventävien tunnusmerkkien mukaan. Yhtenä sellaisena tunnusmerkkinä oikeuskäytännössä pidetään osakkeiden hankkimisen vaikutusta osakkeenomistajan omistussuhteisiin yhtiössä. Näin esitellään keskusverolautakunnan ennakkoratkaisussa KVL:2007/28, jossa A Oy:n toimivaan johtoon kuuluva hakija X myi omistamansa liikekiinteistö jatkukseen toimintaansa samoissa tiloissa vuokran ehdolla. Myynnistä saamillaan varoilla yhtiö ryhtyi hankkimaan omia osakkeita OYL:n 15 1:§ mukaan. Keskusverolautakunta katsoi tässä tapauksessa osakkeiden hankkimisen tapahtuvan osingosta menevän veron välttämiseksi VML:n 29 §:n 2 momentin nojalla.

Vaikka A Oy olikin myynyt omistamansa kiinteistöt, ei sen harjoittama liiketoiminta sinänsä ollut supistunut. Yhtiön oli tarkoitus hankkia osakkeitaan käypään hintaan kaikilta osakkailta näiden omistusosuuksien suhteessa, joten osakkaat jäisivät edelleen yhtiön osakkaiksi ja omistaisivat osakkeita samassa suhteessa kuin ennenkin.

Ratkaisusta kävi selville, että osakkeiden käyvän hinnan huolimatta, niiden myynti ei vaikuttanut osakkeenomistajan omistussuhteisiin yhtiössä eikä sen liiketoiminta supistunut. Tämän raskauttavan seikan perustella on arvioitu peitellyn osingon säännöksen soveltumista. Sama tilanne käsitellään KVL:2006/63 ennakkoratkaisussa, jossa X Oy lunasti vastiketta vastaan 300 osakkeen osakekannan puoliksi omistavilta A ja

B osakkailta. X Oy:n tarkoitus oli lunastaa A:lta ja B:ltä kummaltakin 135 X Oy:n osaketta, sekä A ja B aikoivat kumpikin myydä ulkopuoliselle taholle 5 kappaletta lunastamisen jälkeen. Siinä tilanteessa keskusverolautakunta katsoi osakkeiden lunastamisen tapahtuvan osingosta menevän veron välttämiseksi seuraavalla perusteella:

KVL:2006/63. Osakkeiden lunastaminen ei tapahtunut X Oy:n toiminnan supistumisen tai muun oman pääoman tarpeen vähenemisen vuoksi. Yhtiöllä oli edellisiltä tilikausilta kertyneitä jakamattomia voittovaroja ja osakkeiden lunastaminen tapahtui vapaalla omalla pääomalla. X Oy aikoi lunastaa kaikilta osakkailtaan saman määrän osakkeita, minkä jälkeen osakkaat jäisivät edelleen X Oy:n osakkaiksi ja omistaisivat osakkeita samassa suhteessa kuin ennenkin.

Päinvastaista tilannetta tarkastellaan tapauksessa KHO 2003/2055 (100.). Koko ajan X Oy:n perustamisesta yhtiössä työskennelleet puoliset omistivat 85 prosenttia yhtiön osakekannasta. Muuta 5 prosenttia oli heidän pojan T omistuksessa ja 10 prosenttia oli X Oy omistuksessa. Puolisoilla oli pyrkimys suorittaa sukupolvenvaihdos yhtiössä 3 lapsensa kanssa, jonka toteuttamiseksi A ja B luovuttivat heidän osakkeensa X Oy:lle. Sen jälkeen puoliset jäivät kolmen työskentelemään yhtiössä vielä kolmeksi vuodeksi. Osakehankinnan jälkeen pojasta tuli yhtiön suurin osakkeenomistaja ja toimitusjohtaja, vaan puolisoitten lasten omistusosuus yhtiöstä tulisi olemaan 80 prosenttia. Siinä yhteydessä korkein hallinto-oikeus ei katsottu osakkeiden lunastamista tapahtuvan osingosta menevän veron välttämiseksi koska osakkeenomistajien A ja B omistussuhteita on olennaisesti muuttunut lunastamisen jälkeen.

KHO 2003/59. Osakkeiden hankinta tehdään sukupolvenvaihdostarkoituksessa. Näissä olosuhteissa ei ole ilmeistä, että varojen jako osakkeiden hankinnan yhteydessä tapahtuisi osingosta menevän veron välttämiseksi. Jaettuina varoja ei ole täten pidettävä verotusmenettelylain 29 §:n 2 ja 4 momenteissa tarkoitettuna peiteltynä osinkona ja siten hakijoiden ansiotulona. Hakijoiden on katsottava luovuttavan osakkeet yhtiölle, jolloin luovutuksesta mahdollisesti saatava voitto on heidän veronalaista pääomatulonaan tuloverolain 45 §:n tarkoittamalla tavalla.

Mahdollisesti saatava voittoa pidetään puolisoitten pääomatulona tuloverolain mukaan. Tässä tapauksessa lieventävänä seikkana VML 29 §:n 2 momentin mukaan pidettiin osakkeenomistajien lakkaamista omistuksesta yhtiössä. Sama asenne näkyy myös ennakkoratkaisussa vuosille 2015 ja 2016 KVL 2015/23, joka koskee konsernin toiminnan supistumista omien osakkeiden lunastuksen yhteydessä. Emoyhtiö A Oyj, jonka konsernin operatiivinen liiketoiminta oli jakauduttu X ja Y-liiketoimintaan, omisti X -alakonsernin emoyhtiö B:n ja Y -alakonsernin emoyhtiön C:n molemmat osakekannat. A

Oyj myi X-liiketoimintaa, joka oli kuitenkin muodostunut noin 76 prosenttia konsernin liikevaihdosta, harjoittaneen B:n osakekannan. Sen jälkeen lähes kaikki kauppahinnasta saadut varat aiottiin jakaa osakkeenomistajilleen. Sitä tehtiin lunastamalla omia osakkeitaan ostohinnalla, joka perustui pörssikurssiin ja johon ei lisätty mitään preemiota. Keskusverolautakunnan annetussa ennakkoratkaisussa todettiin seuraava:

KVL 2015/23. Vuosina 2010–2014 A Oyj oli jakanut osinkoa noin puolet konsernin voitollisen vuoden tuloksesta ja konsernin tappiollisina vuosina A Oyj ei ollut jakanut osinkoa. Konsernin toiminta tuli edellä mainitun osakekaupan johdosta supistumaan merkittävästi, joten omien osakkeiden ostamisen katsottiin tapahtuvan konsernin oman pääoman tarpeen vähenemisen vuoksi. Kun otettiin huomioon edellä mainitun lisäksi, että osakkeiden pörssikurssiin perustuvaa ostohintaa voitiin pitää osakkeiden käypänä hintana, osakkeiden myyntiin ei miltään osin sovellettu verotusmenettelystä annetun lain 29 §:n peiteltyä osinkoa koskevia säännöksiä.

Eli siinä tapauksissa KVL on ottanut huomioon lieventävien kriteeriöiden yhdistelmän kuten:

- Osingonjako, tappiollisten vuosien lukuun ottamatta,
- Toiminnan merkittävä supistuminen,
- Ostohinta on perustunut pörssikurssiin, jota voidaan pitää käypänä hintana.

5.3.2 Osakepääoman korottaminen ennen pääomanpalautusta

Pääoman korottamista tai pääoman korotuksen ja alennuksen vuorottelua ennen pääomanpalautusta myös katsotaan oikeuskäytännössä raskauttavaksi tunnusmerkiksi peitellyn osingon soveltamisen arvioitaessa. Näin tapahtui KHO 1971/ 4493 (94.) tapauksessa, jossa yhtiö lunasti lähes koko osakekannan omistavalta osakkaalta osakkeita niiden nimellisarvosta. Ennen lunastamista yhtiö korotti osakepääomansa omilla varoilla 10.000 mk:sta 60.000 mk:aan. Korkein hallinto-oikeus totesi ratkaisussa:

Kun otettiin huomioon osakepääoman korotukset ja se, ettei osakkaan asema yhtiössä ollut muuttunut, oli katsottava, että yhtiö oli osakkeet lunastaessaan siitä huolimatta, että yhtiö oli jakanut myös osinkoja, jakanut varoja osakkaalleen osingosta menevän veron välttämiseksi.

Siitä kävi selville, että pääoman korotus ennen lunastamista myös pidettiin raskauttavana seikkana. Tässä toisessa tilanteessa kyse ei ollut pääomankorotuksesta vaan yhtiöiden sulautumisesta osakekannan myynnin jälkeen. KHO:ssa 1989/5024 käsitellään tilanne, jossa kahden osakeyhtiön osakekannan omistavat kaksi osakasta, jotka myös olivat toimineet yhtiöissä, myivät yhden yhtiön osakkeet toiselle omistamalleen yhtiölle. Myydyn

yhtiön käyttöomaisuuden hankinta oli rahoitettu suurelta osalta valtionavustuksilla. Myynnin jälkeen osakkaat välittömästi toteuttivat tytäryhtiöfuusio siirtyvän käyttöomaisuuden arvonkorotuksineen. Näillä ehdoilla KHO pidettiin osakkaan saamastaan yli viisi vuotta omistamiensa osakkeiden kauppahintaa peiteltynä osingonjakona.

5.3.3 Säännöllinen osingonjako

Näissä tapauksissa on kysymys myös yhtiön omien osakkeiden lunastamisesta yhtiön harjoittaman osingonjakopolitiikan yhteydessä. Säännöllistä yhtiössä osingonjakona katsotaan lieventävänä kriteerinä peitellyn osingon säännöksen soveltamisen kannalta. Esimerkiksi KVL:1992/391 tapauksessa osakkeiden lunastamisen katsottiin tapahtuvan osingosta menevän veron välttämiseksi lisäksi sillä perustella, että yhtiö oli jakanut osinkoa vain kahdelta vuodelta koko toiminnan ajan.

Kiinteistö Oy B oli jakanut osinkoa vuosina 1990 ja 1991, mutta ei sitä aikaisempina vuosina. Kiinteistö Oy B aikoi vuoden 1992 tai 1993 aikana lunastaa omia osakkeitaan niiden käyvästä arvosta A Oy:ltä noin 8 miljoonalla markalla. Ottaen huomioon sen, että Kiinteistö Oy B oli jakanut osinkoa vain kahdelta vuodelta ja kun osakkeiden lunastuksella ei ollut vaikutusta Kiinteistö Oy B:n omistussuhteisiin ja kun lunastus ei liittynyt kiinteistöosaakeyhtiön toiminnan supistumiseen, osakkeiden lunastamisen katsottiin tapahtuvan osingosta menevän veron välttämiseksi.

Sama korkein hallinto-oikeuden asenne näkyy KHO:1986/1678 (91.) ratkaisussa, jossa kiinteistöosaakeyhtiön osakkeenomistajat olivat edesmenneen A:n kuolinpesä. Kiinteistöosaakeyhtiö lunasti kaikki A:n kuolinpesän omistamat osakkeet, sekä lunastushinta katettiin yhtiön vapaista omista pääomista. Osakepääoma ei lunastamisen jälkeen alentanut. Vuosina 1983 – 1984 yhtiö oli tuottanut voittoa. Osinkoa jaettiin vuosilta 1982 – 1983, mutta ei vuodelta 1984. Sen perusteella KHO päätti, että yhtiö lunasti osakkeita osingosta menevän veron välttämiseksi ja asiaan ei vaikuttanut yhden yhtiön omistamistaan kiinteistön myynti.

Säännöllinen osingonjako painvastoin alentaa peitellyn osingon riskiä, kuin esimerkiksi KHO:1978/1002 (96.), jossa osakeyhtiön toimitusjohtajana ollut verovelvollinen luovutti yhtiölle kaikki 3406 osaketta. Yhtiö oli jakanut osinkoa säännöllisesti. Vero-velvollinen jäi yhtiön suurimman liikekumppanin, erään japanilaisen yrityksen toivomuksesta yhtiön hallituksen puheenjohtajaksi.

5.3.4 Pääomanpalautus sukupolvenvaihdoksessa

Sukupolvenvaihdos toteutetaan usein siten, että yhtiö hankkii luopuvan osakkeenomistajan omistuksessa olevat osakkeet. Verotuskäytännössä on hyväksytty jopa vaihteittain toteutettavia sukupolvenvaihdoksia ilman, että osakkeistaan luopuvaa pääosakasta olisi verotettu peitellystä osingosta. Pääosakkaan omistamat osakkeet on saatettu hankkia esimerkiksi kahdessa vaiheessa siten, että hankintojen välissä on ollut muutama vuosi. Ottaen huomioon, että osakeyhtiössä toteutettava sukupolvenvaihdos ovat tyypillisesti tilanne, jonka peitellyn osingon saannosta ei sovelleta, osakkeista maksettavan hinnan tulee vastata osakkeiden käypää hintaa. Yhtiön maksaman ylihinnan perusteella saattaa aiheutua peitellyn osingon riski, sekä alihinta saattaa puolestaan aiheuttaa lahjaverotusriskin. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 132.)

Hyvänä esimerkkinä on KHO:1979/1989 (98.) ratkaisu, jossa vähittäiskauppaa harjoittavassa osakeyhtiössä X työskentelevä kaksi veljiä A ja B perheineen omistivat yhtiön kaiken osakekannan. Sukupolvenvaihdoksen suorittaessaan osakeyhtiö X aikoi lunastaa A:lta hänen omistamistaan yhtiön osakkeista osan niiden käyvällä hinnalla. Kahdessa myymälähuoneistossa liikettä harjoittava yhtiö X pyrki luovuttamaan toisen huoneiston hallintaan oikeuttavat osakkeet A:lle, joka sitten vuokraisi saman huoneiston hänen perustettavalleen uudelle osakeyhtiö Y:lle, joka jatkaisi siinä huoneistossa entistä vähittäiskauppaa. Tarvitsemansa vaihto-omaisuuden yhtiö Y ostaisi yhtiö X:ltä. Tässä tilanteessa korkein hallinto-oikeus oli ratkaisut tapauksen seuraavasti:

Osakkeiden lunastamiseen, mikä tapahtuisi niiden käyvästä arvosta, aiottiin käyttää yhtiö X:n aikaisempien vuosien voittovaroilla kartutettua vararahastoa sekä verotetuiksi tulleilla liiketoiminnan kehittämisrahaston varoilla kartutettua käyttörahastoa. Katsottiin, ettei osakkeiden lunastaminen tapahtuisi ilmeisesti osingosta menevän veron välttämiseksi.

5.3.5 Yhtiön toiminnan supistuminen

Oikeuskäytännössä on käsitelty myös tilanteita, joissa yhtiö ei enää tarvinnut esimerkiksi kiinteistöä tai liiketoimintaa. KHO 1973/4921 (89.) ratkaisussa yhtiö ei enää tarvinnut Helsingin kaupungin keskustassa omistamaansa kiinteistöä, se oli tehnyt esisopimuksen kiinteistön myynnistä, josta saatavat varat yhtiö oli suunnitellut käytettäväksi osaksi liiketoiminnan jatkamiseen ja osaksi osakkeittensa lunastamiseen. Niissä suhteissa peiteltyä osinkoa ei muodostunut.

5.3.6 Aitoja liiketaloudellisia syitä taustalla

Tässä tapauksessa KHO ratkaisussa pidettiin raskauttavana kriteerinä kauppojen samanaikaisuuden ja ennallaan olevin omistussuhteiden lisäksi myös sitä, että osakekaupoilla ei ollut liiketaloudellisia perusteita.

KHO 1988/2859: X oli 19.9.1977 myynyt omistamansa 693 A Oy:n osaketta B Oy:lle 4.200.000 mk:n hinnasta ja yhtiön toinen osakas Y 297 osaketta 1.800.000 mk:n hinnasta. Samana päivänä X oli myynyt 133 B Oy:n osaketta A Oy:lle 1.050.000 mk:n hinnasta ja Y 57 osaketta 450.000 mk:n hinnasta. Kauppojen jälkeen A Oy:n 1.000 osakkeesta omisti B Oy 990 kappaletta, X 7 kappaletta ja Y 3 kappaletta. B Oy:n 200 osakkeesta omisti A Oy 190 kappaletta, X 7 kappaletta ja Y 3 kappaletta. Ottaen huomioon kauppojen samanaikaisuuden ja sen, ettei osakkaiden määräysvalta ollut tosiasiallisesti yhtiöissä muuttunut sekä sen, ettei osakekaupoilla ollut liiketaloudellisia tai muitakaan kuin verotuksellisia perusteita, KHO katsoi, että A:n tuloon oli luettava verotuslain 56 ja 57 §:n nojalla valituksessa vaaditut 3.424.000 mk.

5.3.7 Omien osakkeiden hankinta ja lunastaminen VML n 29 §:n 1 momentin yhteydessä

Vaikka VML:n 29 §:n 2 momentti ei koske hinnoittelupoikkeamaa, osakeyhtiön hankkiessaan tai lunastaessaan omia osakkeitaan olennaisesti ylihintaan, ylihintaa pidetään VML:n 29 §:n 1 mukaisena peiteltynä osinkona (Mattila 2016, 123.) Käytännössä lunastushinta ei saa ylittää osakkeen käypää hintaa muutoin käyvän hinnan ylittävä osa yleensä verotetaan peiteltynä osinkona VML:n 29 §:n 1 momentin nojalla. (Kotiranta ym. 2014, 69.)

KHO on ottanut kantaa peitellyn osingon olemassaoloa jäljempänä mainitussa omien osakkeiden käypää hintaa koskevissa ratkaisuissa. Tässä KHO 1986/3793 (108.) ratkaisussa yhtiö lunasti toimitusjohtajaltaan, joka oli omistanut sekä ennen lunastamista, että sen jälkeen yhtiön osake-enemmistön, osa hänen yhtiön osakkeistaan. Lunastaminen on tapahtunut korkeintaan osakkeiden käyvästä arvosta. Toimitusjohtajan tarkoituksena oli maksaa perintöveron ja kunnallisveron perinnöstä, joka hän oli saanut testamentin mukaan edesmenneeltä yhtiön pääosakkaalta. Siinä yhteydessä KHO katsoi osakkeiden lunastamista tapahtuvan osingosta menevän veron välttämiseksi

KHO 1982/2967 (107.) ratkaisun mukaan yhtiö lunasti osakkaalta, joka oli omistanut sukulaisten kanssa puolet yhtiön osakkeista, osan hänen osakkeistaan sen takia, että osakas luopui hänen osakeomistuksestaan. Yhtiöön jäävät osakkaat hankkivat hänen

muun osakkeiden osan hinnalla, joka määräytyttiin osakkeiden tuottaman äänioikeuden mukaisessa suhteessa. Korkein hallinto-oikeus ei katsonut osakkaiden saamaa tuloa peiteltyksi osingoksi seuraavalla perusteella:

Vaikka yhtiö oli suorittanut mainitulle osakeomistuksestaan luopuvalle osakkaalle lunastushintana osakkeelta suuremman hinnan kuin mitä yhtiöön jäivät osakkaat olivat samanaikaisesti maksaneet häneltä ostamistaan osakkeista, luopuvan osakkaan ei katsottu saaneen yhtiöltä lunastuksen yhteydessä osingonluonteista tuloa, kun hänen kaikista osakkeistaan saama kokonaishinta ei ylittänyt niiden käypää arvoa.

Useissa ratkaisuissa verotuskäytäntö ei ollut aina johdonmukaista. Esimerkiksi tässä tapauksessa KHO 1996/343 (103.) osakeyhtiö lunasti erään vähemmistöosakkaan omistamat kaikki osakkeet estääkseen osakspiirin laajentumista ja uusien liikennöitsijöiden tuloa yhtiön liiketoimintaan. Vaikka osakkeiden lunastushinta ylitti yhtiön vapaan oman pääoman, se ei ollut käypää arvoa suuremmaksi. Korkein hallinto-oikeus totesi seuraava:

Osakkeiden lunastushintaa, joka ylitti yhtiön vapaan oman pääoman, ei ollut näytetty käypää arvoa suuremmaksi. Yhtiön omien osakkeiden lunastukseen ei sovellettu verotuslain 57 §:n säännöstä, vaikka lunastus oli tapahtunutkin osakeyhtiölain 7 luvun 2 §:n vastaisesti.

5.4 Osakepääoman alentaminen

Kun osakeyhtiön päättää pääomanpalautuksesta osakepääoman alentamalla on erittäin tärkeää välttää peiteltyyn osinkoon liittyviä riskejä, sillä VML 29§:n 2: momentin mukaan pääomanpalautus voidaan tulkita osingonjaon verotuksen kiertämiseksi. Tilanteen arvioinnissa on merkitystä sillä, miten osakepääoman alentaminen on toteutettu, miten se on kohdennettu osakepääomaan tai muuhun sidottuun tai vapaaseen omaan pääomaan, tapahtuuko osakepääoman alentaminen maksua vastaan vai vastikkeetta. (Kukkonen & Walden 2014, 122.) Peitelty osingon verotus saattaa aktualisoitua myös silloin, jos osakepääomaa ei alenneta yhtäläisesti kaikkien osakkaiden suhteen vaan tehdään suunnattu alentaminen, joka pienissä perheyhtiössä voi hyödyttää yhtiöön jääviä osakkaita.

Osakepääoman alentamista koskevia KHO päätöksiä on analysoitu 4 kappaletta, 1 kappale on KVL ennakkoratkaisu ja 1 KHO ratkaisu yhtiön purkamisesta. KHO:1989/5057 (114.) mukaan eräs yhtiö oli myynyt liiketoimintansa perustamalleen tytäryhtiölle.

Muutama vuotta sitten yhtiö oli myynytkin tytäryhtiön osakkeet, minkä jälkeen yhtiön teollinen toiminta oli lakannut. Myynnistä kertyneet varat varattiin pääasiassa yhtiön velkojen maksuun, kiinteistön vanhan osan saneeraamiseen ja tulevan toiminnan käyttöpääomaksi. Vielä yhtiö aikoi alentaa 12 miljoonan markan osakepääomaansa, sekä lunastus kohdistui kaikkiin osakkaisiin osakeomistussuhteessa. Otetaan kaikki huomioon, yhtiön ei voitu katsoa myyneen ylimääräistä tai yhtiölle tarpeettomaksi käynyttä omaisuutta. Osakkeiden lunastamisen yhteydessä varojen jakaminen tapahtui osingosta menevän veron välttämiseksi.

6 Pohdinta

Tässä tutkimuksessa on käsitelty peitellyn osingonjaon ilmiön osakeyhtiön toiminnassa, sen ilmenemismuodot ja soveltamisedellytykset, on jäsennetty niitä tilanteita, joissa peitellyn osingon uhka voi syntyä. Tutkimuksen pääkysymyksenä on kysymys:

Millä edellytyksillä ja missä tilanteissa osakeyhtiön varojenjakoa pidetään verotuksessa peiteltynä osinkona verotusmenettelylain (VML) 29 §:n valossa?

Pääkysymyksen ratkaisemiseksi johdonmukaisesti selvitettiin yrityksen verosuunnitteluun liittyvät käsitteet, tavoitteet ja periaatteet, käsiteltiin hyväksyttävän ja ei-hyväksyttävän verosuunnittelun rajausta sekä esiteltiin osakeyhtiöiden mahdolliset verosuunnittelun tavat erityisesti voitonjaon johdosta. Sen jälkeen työssä tarkasteltiin osakeyhtiön varojenjaon laillisia ja sallittuja tapoja osakeyhtiölain mukaan, varojen jakamiseen liittyvät säännöt, sekä laittoman varojenjaon mahdolliset ilmenemismuodot ja seuraukset. Ei-hyväksyttävänä suunnittelun keinona tutkimuksessa käsiteltiin peitelty osingonjako, joka myös liittyy laittomiin varojenjaon tapoihin.

Hyväksyttävä verosuunnittelu on usein olennainen osa jokaisen yhtiön menestyksellisestä toiminnasta. Se toteutetaan strategisella, taktisella ja operatiivisella tasolla, joilla valitaan niitä keinoja, joiden avulla yhtiön saavuttaa omia liiketaloudellisia tavoitteita. Yksi niistä tavoitteista on verojen optimointi niin, että verottajan ja lainsäädännön kannalta sitä pidetään hyväksymänä eikä aiheuta veroseuraamuksia. Siinä on tärkeää selvittää, miten verosuunnittelu eroa veronkiertämisestä, se raja on käytännössä häilyvä. Yleissäännös veron kiertämisestä sisältyy VML 28 §:iin eikä se ole mitenkään tarkka. Yleensä veron kiertämisellä tavoitellaan lain tarkoitukselle vieraita veroetuja ja toimien tosiasiallista merkitystä pyritään piilottelemaan. Siinä yhteydessä peitelty osinko on yksi veron kiertämisestä koskevia käsitteitä ja sen verokohtelusta on säännelty erikseen VML 29 §:ssa.

Osakeyhtiön verosuunnittelu edellyttää hyvin pohdittuja menettelytapoja, joiden avulla osakeomistaja voi irrottaa varoja osakeyhtiöstä yksityiskäyttöön ja optimoida samalla veronrasitustaan. Sitä voidaan toteuttaa joko voitonjaolla eli osingolla tai pääomanpalautuksen menettelyllä. Osakeyhtiön veronoptimoinnin tärkeimpiä keinoja on yhtiön nettovarallisuuden kasvattaminen, palkan tai osingon muotona nostettavan tulon määrittäminen ja varojen palautus SVOP rahastosta osingonjaon asemesta.

Osakeyhtiön voitonjaon laillisia ja sallittuja tapoja määritellään OYL:n mukaan. Periaatteessa varoja voidaan jakaa osakkeenomistajalle neljällä tavalla:

- Osinko ja varojen jakaminen vapaan oman pääoman rahastosta,
- Osakepääoman alentaminen,
- Omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen,
- Yhtiön purkaminen.

Muuta yhtiöstä varojen siirtymistä ilman liikeloudellista perustetta pidetään laittomana jakona, joka aiheuttaa vakavia seuraamuksia. Verohallinnon antamassa ohjeessa todetaan verottajan käsityksenä, että OYL:n mukainen laitton jako ei lähtökohtaisesti ole peiteltyä osinkoa sekä tällaiseen osingonjakoon sovelletaan verotuksessa osinkoa koskevia saannoksia. Muutoin VML:n 29 §:n mukaan laitonta varojen jakoa pidetään kuitenkin peiteltynä osinkona.

Peitellyn osingon käsite jättää vielä avoimeksi ja tulkinnanvaraiseksi. Se voi kuitenkin olla epäonnistuneen verosuunnittelun tahallista seurausta, jossa osakas on pyrkinyt veroedun saamiseen sopimalla yhtiönsä kanssa edullisesta hinnoittelusta tavanomaista osingonjakoa edullisemmalla verotuksella tai tahattomasta hinnoitteluvirheestä ja tietämättömyydestä johtuvaa toimintaa. Peitellyn osingon ilmenemismuotoja voi käytännössä poiketa toisistaan merkittävästi eri tilanteissa.

Peiteltyä osinkoa koskevat säännökset määritellään VML 29 §:ssä ja lisäksi käsitellään Verohallinnon antamassa vastaavassa ohjeessa, sillä veroviranomaisilla on ensisijainen näyttövelvollisuus peitellyn osion olemassaolosta. Peiteltyä osinkoa voi usein syntyä tilanteissa, kun yhtiö ja sen osakas tekevät keskenään erilaisia oikeustoimia, joissa tulisi aina käyttää markkinaehtoista hinnoittelua. Yhtiön ja osakkaan väliset luovutustoimet ovat tyypillinen tilanne, jossa peitellyn osingon uhka syntyy. Siinä tilanteessa peitelty osingonjako toteutetaan jos osakeyhtiö hankkii osakkeenomistajalta jotakin omaisuutta ylihintaan tai myy jotakin omaisuutta osakkeen-omistajalle alihintaan. Peitelty osinko voidaan soveltaa tilanteisiin, joissa suorittajana on osakeyhtiö ja saajana voi olla osakkeenomistaja, sen omainen sekä osakkeenomistajana oleva yhtiö. Peitellyn osingon soveltamisen edellytyksenä on se, että etuus on saatu nimenomaan osakkuusaseman perusteella. Peitellyn osingon veroseuraamukset ovat varsin ankarat ja kohdistuvat sekä osakeyhtiöön että osakkaaseen ja käytännössä merkitsevät verotuksen kiristymistä. TVL 33d §: n mukaan henkilöosakkaan verotuksessa vuoden 2014 alusta samasta peitellystä osingosta 75 % on aina ansiotuloa ja 25 % on verovapaata tuloa eikä koskaan katsota saajansa pääomatuloksi. Osakeyhtiön kannalta sekä osinko että peitelty osinko ovat edun antaneelle osakeyhtiölle verotuksessa vähennyskelvottomia menoja.

Ottaen huomioon VML:n 29:§ yleinen luonne sekä sisällöltä että sanamuodolta, sen soveltamisessa oikeuskäytännöllä on keskeinen merkitys säännösten tulkinnan kannalta. Peiteltyn osinkoon liittyy huomattavan laaja KHO:n ratkaisukäytäntö, jonka tutkiminen auttaa ymmärtämään peitellyn osingon soveltamisedellytyksiä. Peitellystä osingosta tutkittiin 188 KHO ratkaisua, josta 114 ryhmiteltiin ilmenemismuotojen mukaan. KHO:n analyysin pohjautuen saatiin selville niitä yleisiä tilanteita, joissa osakkaan saamaa etuutta verotetaan peitellystä osingosta:

Taulukko 2.

	Vuosina	KHO:n määrä, jossa katsotaan	
		Peiteltä osinko	Ei peiteltyä osinkoa
Yhtiön ja osakkaan väliset sopimukset omaisuuden luovutuksesta			
Yhtiö on ostanut omaisuuden osakkaaltaan ylihintaan	1975–1998	2	1
Yhtiö on myynyt osakkaalleen alihintaan	1963–1994	8	7
Yhtiön omaisuuden vastikkeeton (alihintainen) käyttö	1960–1998	6	1
Lainat yhtiön ja osakkaan välillä			
Koroton laina tai korottomuusetu	1961–1993	12	5
Lainan takaisinmaksutarkoitus tai edellytys	1978–1991	3	0
Epätavallisia lainan ehtoja	1973–1974	2	0
Palkan ja muiden luontoisetujen maksaminen osakkaalle			
Perusteeton palkanmaksu osakkaalle	1973–1977	0	2
Perusteeton luontoisetu	1964–2016	8	3
Epätavallinen etu ja yhtiön maksamat yksityismenot	1957–1994	7	4
Muita tilanteita			
Peitellyn osingon saajat	1966–1986	2	3
Yritysmuodon muutostilanteissa	1966–1989	1	2
Maksamaton osakepääoma	1972–1987	0	2

Järjestely ei vasta asian varsinaista luonnetta ja tarkoitusta.	1984–2010	5	0
Omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen			
Olennainen muutos omistussuhteisiin	1978–2016	3	0
Yhtiön toiminnan supistuminen	1973–2015	2	3
Osakepääoman korottaminen ennen pääomanpalautusta	1971	1	0
Säännöllinen osingonjako	1973–1992	1	2
Pääomanpalautus sukupolvenvaihdoksessa	1979–2003	0	3
Aitoja liiketaloudellisia syitä taustalla	1975–2016	0	4
Hinnoittelupoikkeama taustalla	1956–2016	2	2
Osakepääoman alentaminen	1981–2016	2	3
Yhteensä		67	47

Taulukosta saatiin selville niitä yleisiä tilanteita ja tekijä, jotka vaikuttavat peitellyn osingon tulkintaan oikeuskäytännössä. Samalla saatiin tutkimuksen pääkysymykseen vastauksia ja selvittelyä. 114 KHO ratkaisusta peitellyn osingonjaon verotuksen sovellettiin 67 KHO päätöksissä, sekä 47 KHO päätöksessä kyse ei ollut peittelystä osingonjaosta. Suurin osa peitellyn osingon ilmenemismuotoa kohdistuu kuitenkin niihin tilanteisiin, joissa taustalla on hinnoittelupoikkeama ja koroton laina tai korottomuusetu. Vallitseva ratkaisujen osa ajoittuu vuosina 1970 – 2000, vaan vuonna 2017 ei ollut yhtään peiteltyä osinkoa koskeva ratkaisua. Se saattaa osoittaa yrittäjien tietoisuuteen peittelystä osingosta ja sen seuraamuksesta. Siitä huolimatta tämän aiheen ajankohtaisuus ja merkitys eivät kuitenkaan vähene, sillä yrittäjien pyrkimys nostaa yhtiöltä varoja edullisemmin tavoin on aina olemassa.

6.1 Etenemisprosessi ja oppimisen arviointi

Kuten pyrkimykseni on valmistautua kesäkuussa vuonna 2018, opinnäytetyön tekemiseen minulla oli saatavissa hieman yli kuukautta. Sen takia työn aikataulu oli tosi tiukka ja tarkka. Sitä huolimatta aion lopettaa opinnäytetyön aikataulun puitteissa tiedostaen, että tutkimuksen tekemiseen tarvitaan oikeata ajankäyttöä, tarkkaa aikataulun kiinnipitämistä,

motivaatiota ja itsekuria. Vaikka olen miettinyt tätä aihetta joulukuun 2017 alkaen, todellinen etenemisprosessi aloitti vain huhtikuussa 2018. Opinnäytetyön etenemisprosessi sujui kuitenkin hyvin helposti ajanpuutteesta huolimatta. Koska olen aina kiinnostunut verotukseen koskevista aiheista, tämä tutkimuksen aihe näytti ajankohtaiselta ja haastavalta. Yksi tutkimuksen tavoitteista, joka on kuitenkin suoritettu, on poistaa tiedon puutetta ja saada kattavan käsityksen aiheesta.

Etenemisprosessien tärkein tavoite oli etenkin se, että saisin tutkimukseni valmiiksi suunnitellun ajan puitteissa valmistuakseni ajallaan.

Sillä suunnittelen opiskelun jatkoa ja pyrin hakemaan maisteriohjelmiin parin vuoden päästä, tavoiteltava opinnäytetyön arvosanan olisi olla vähintään 3. Arviointikriteerit ovat selkeät ja minun on tavoiteltava ainakin hyvää arvosanaa. Olen sitä mieltä, että opinnäytetyöni ei ansaitse kiitettäviä, mutta en mitään huonoakaan.

Lähteet

Blomqvist, A. & Malmivaara, T. 2016. Osakeyhtiön varojenjakso ja verotus. Talentum Pro. Helsinki.

HE 26/1998. Hallituksen esitys Eduskunnalle peitellyn osingon verotusta koskevien säännösten uudistamisesta. Luettavissa:

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Documents/he_26+1998.pdf. Luettu: 9.4.2018.

Hämeenlinnan HAO 18.4.2005 05/0211/1. Luettavissa: [https://ezproxy.haaga-](https://ezproxy.haaga-helia.fi:3205/hao/hameenlinnan_hao20050211?allWords=H%C3%A4meenlinnan+HAO+18.4.2005+05%2F0211%2F1&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=460698)

[helia.fi:3205/hao/hameenlinnan_hao20050211?allWords=H%C3%A4meenlinnan+HAO+18.4.2005+05%2F0211%2F1&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=460698](https://ezproxy.haaga-helia.fi:3205/hao/hameenlinnan_hao20050211?allWords=H%C3%A4meenlinnan+HAO+18.4.2005+05%2F0211%2F1&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=460698). Luettu: 29.4.2018.

KHO 28.3.1960/2034 (1960-II-203). Luettavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1960/196002034?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=KHO%3A1960-II-203>. Luettu: 22.4.2018.

KHO 12.5.1969/2832 (1969-II-532). Luettavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1969/196902832?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=KHO%3A1969-II-532>. Luettu: 22.4.2018.

KHO 27.10.1971/4493 (1971-II-578). Luettavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1971/197104493?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=KHO%3A1971-II-578>. Luettu: 21.4.2018.

KHO 23.11.1971/4943. Luettavissa: [https://ezproxy.haaga-](https://ezproxy.haaga-helia.fi:3205/kho/lyhyet_ratkaisuselosteet/197104943?allWords=KHO+23.11.1971%2F4943&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=273694)

[helia.fi:3205/kho/lyhyet_ratkaisuselosteet/197104943?allWords=KHO+23.11.1971%2F4943&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=273694](https://ezproxy.haaga-helia.fi:3205/kho/lyhyet_ratkaisuselosteet/197104943?allWords=KHO+23.11.1971%2F4943&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=273694). Luettu: 21.4.2018.

KHO 15.10.1973/4026. Luettavissa: [https://ezproxy.haaga-](https://ezproxy.haaga-helia.fi:3205/kho/lyhyet_ratkaisuselosteet/197304026?allWords=KHO+15.10.1973%2F4026&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=274665)

[helia.fi:3205/kho/lyhyet_ratkaisuselosteet/197304026?allWords=KHO+15.10.1973%2F4026&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=274665](https://ezproxy.haaga-helia.fi:3205/kho/lyhyet_ratkaisuselosteet/197304026?allWords=KHO+15.10.1973%2F4026&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=274665). Luettu: 21.4.2018.

KHO 2.5.1979/1989 (1979-B-II-614). Luettavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1979/197901989?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=KHO%3A1979-B-II-614%20>. Luettu: 22.4.2018.

KHO 30.4.1980/2304 (1980-B-II-559). Luettavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1980/198002304?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=KHO%3A1980-B-II-559>. Luettu: 21.4.2018.

KHO 30.6.1982/2967 (1982-B-II-563). Luettavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1982/198202967?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=KHO%3A1982-B-II-563%20>. Luettu: 21.4.2018.

KHO 19.10.1982/4631. Luettavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/lyhyet/1982/198204631?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=2273%2F11%2F82>. Luettu: 20.4.2018.

KHO 19.5.1986/1678 (1986-B-II-574). Luettavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1986/198601678?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=KHO%3A1986-B-II-574%20>. Luettu: 21.4.2018.

KHO 30.9.1986/3793 (1986-B-II-575). Luettavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1986/198603793?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=KHO%201986-B-II-575>. Luettu: 22.4.2018.

KHO 11.7.1988/2859 (1988-B-567). Luettavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1988/198802859?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=KHO%3A1988-B-567>. Luettu: 22.4.2018.

KHO 12.10.1989/3545 (1989-B-552). Luettavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1989/198903545?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=KHO%3A1989-B-552>. Luettu: 22.4.2018.

KHO 29.12.1989/5024 (1989-B-550). Luettavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1989/198905024?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=KHO%3A1989-B-550>. Luettu: 22.4.2018.

KHO 5.2.1991/320. Luettavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1991/199100320?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=KHO%3A1991-B-547>. Luettu: 22.4.2018.

KHO 12.2.1991/433. Luettavissa: [https://ezproxy.haaga-](https://ezproxy.haaga-helia.fi:3205/kho/lyhyet_ratkaisuseloitteet/199100433?allWords=KHO+12.2.1991%2F433&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=283116)

[helia.fi:3205/kho/lyhyet_ratkaisuseloitteet/199100433?allWords=KHO+12.2.1991%2F433&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=283116](https://ezproxy.haaga-helia.fi:3205/kho/lyhyet_ratkaisuseloitteet/199100433?allWords=KHO+12.2.1991%2F433&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=283116).

Luettu: 30.4.2018.

KHO 25.4.1991/1406. Luettavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1991/199101406?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=KHO%201991-B-545>. Luettu: 22.4.2018.

KHO 18.5.1994/2208 (1994-B-547). Luettavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1994/199402208?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=KHO%201994-B-547>. Luettu: 21.4.2018.

KHO 9.2.1996/343 (1996-B-533). Luettavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1996/199600343?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=KHO%3A1996-B-533>. Luettu: 21.4.2018.

KHO 14.1.1997/28. Luettavissa: [https://ezproxy.haaga-](https://ezproxy.haaga-helia.fi:3205/kho/lyhyet_ratkaisuseloitteet/199700028?allWords=KHO+14.1.1997%2F28&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=284644)

[helia.fi:3205/kho/lyhyet_ratkaisuseloitteet/199700028?allWords=KHO+14.1.1997%2F28&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=284644](https://ezproxy.haaga-helia.fi:3205/kho/lyhyet_ratkaisuseloitteet/199700028?allWords=KHO+14.1.1997%2F28&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=284644).

Luettu: 21.4.2018.

KHO 22.1.1998/98. Luettavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/lyhyet/1998/199800098?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=KHO%2022.1.1998%2F98>. Luettu: 20.4.2018.

KHO 9.9.2003/59. Luettavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/2003/200302055?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=KHO%3A2003%3A59>. Luettu: 20.4.2018.

Knuutinen, R. 2012. Verosuunnittelua vai veron kiertämistä. Sanoma Pro Oy. Helsinki.

Knuutinen, R. 2014. Verotus ja yrityksen yhteiskuntavastuu. Hansaprint Oy. Vantaa.

Kotiranta, K., Raunio, M., Romppainen, L. & Ukkola, O. 2014. Varojen jakaminen ja verotus osakeyhtiössä. KHT-media Oy. Helsinki.

Kukkonen, M. & Walden, R. 2014. Pk – yrityksen verosuunnittelu. Sanoma Pro Oy. Helsinki.

KVL 17.12.1992/391. Luettavissa: <https://ezproxy.haaga-helia.fi:3205/kvl/19920391?allWords=KVL%3A1992%2F391+&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=160143>. Luettu: 21.4.2018.

KVL 4.10.2006/63. Luettavissa: <https://ezproxy.haaga-helia.fi:3205/kvl/20060063?allWords=KVL%3A2006%2F63+&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=335970>. Luettu: 20.4.2018.

KVL 13.6.2007/28. Luettavissa: <https://ezproxy.haaga-helia.fi:3205/kvl/20070028?allWords=KVL%3A2007%2F28&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=417643>. Luettu: 20.4.2018.

KVL 17.6.2015/23. Luettavissa: <https://ezproxy.haaga-helia.fi:3205/kvl/20150023?allWords=KVL%3A2015%2F23&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=648001>. Luettu: 21.4.2018.

Leppiniemi, J. 2013. Tee oikein – älä erehdy tilinpäätöksessä tai verotuksessasi. Suomen Yrittäjien Sypoint Oy.

Mattila, Pauli K. 2016. Peiteltyn osinkoon liittyviä kysymyksiä ja erityistilanteitä. Verotus, 66, 2, s.120–133.

Metsämuuronen, J. 2009. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Gummerus Kirjapaino Oy. Jyväskylä.

Pönkä, V. 2015. Osakkeen lunastaminen. Talentum Media Oy. Helsinki.

Tomperi, S. 2018. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. 29., uudistettu painos. Sanoma Pro Oy. Helsinki.

Turun HAO 21.11.2013 13/0775/3. Luettavissa: https://ezproxy.haaga-helia.fi:3205/hao/turun_hao20130775?allWords=Turun+HAO+21.11.2013+13%2F0775%2F3

2F3&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=611284.
Luettu: 21.4.2018.

Turun HAO 30.08.2016 16/0500/3. Luettavissa: https://ezproxy.haaga-helia.fi:3205/hao/turun_hao20160500?allWords=Turun+HAO+30.08.2016+16%2F0500%2F3&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=660650.
Luettu: 21.4.2018.

Verohallinto. 2016a. Peitelty osinko. Luettavissa: https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48147/peitelty_osink2/. Luettu: 30.3.2018.

Verohallinto. 2016b. Veron kiertämissäännöksen soveltaminen. Luettavissa: https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/49027/veron_kiertamissaannoksen_soveltamine2/. Luettu: 30.3.2018.

Verohallinto. 2017a. Osinkotulojen verotus. Luettavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47901/osinkotulojen-verotus/>. Luettu: 9.4.2018.

Verohallinto. 2017b. Vapaan oman pääoman rahaston varojenjakotulot verotuksessa. Luettavissa: https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/60520/vapaan_oman_paaoman_rahaston_varojenjak2/. Luettu: 9.4.2018.

Vilkkumaa, M. 2012. Yrityksen osinko-opas. Yrityskirjat Oy. Helsinki.

Liitteet

Liite 1. Tyyppilisin peiteltyyn osingon ilmenemismuotojen ryhmittely KHO: n ratkaisujen ja KVL: ennakkoratkaisujen mukaan

Peiteltyyn osingon soveltamisedellytykset käytännössä VML:n 29 §:n 1 ja 3 momentin mukaan	
Yhtiön ja osakkaan väliset sopimukset omaisuuden luovutuksesta	
<i>Yhtiö on ostanut osakkaaltaan ylihintaan</i>	
1. KHO 26.5.1975/2135 Peitelty osinko	Osakeyhtiö on ostanut pääosakkaaltaan omistamat osakkeet. Sen veronalaiseksi tuloksi luettiin osakkeiden arvioidun käyvän arvon ja kauppahinnan erotus.
2. KHO 14.1.1997/28 Ei peiteltyä osinkoa Ei vaikuttanut tulokseen	Osakeyhtiö A oli ostanut osakkaaltaan osakeyhtiö B:n osakkeita ylihintaan, jotka tilikauden tilinpäätöksessä oli kirjattu sen käyttöomaisuuteen tytäryhtiöosakkeina.
3. KHO 22.1.1998/98 Peitelty osinko	Yhtiö oli ostanut osakkaaltaan kiinteistön ylihintaan. Yhtiön verotusta toimitettaessa sen verotettavaan tuloon oli lisätty peiteltynä osinkona kiinteistökaupassa maksetun ylihinnan määrä sekä kiinteistöstä tehty poisto siltä osin kuin se kohdistui ylihintaan. Koska ylihintaa ei muutoin kuin välillisesti ylisuurena poistona vaikuttanut yhtiön verovuoden tulon määrään, ylihintana maksettua määrää ei ollut lisättävä yhtiön tulon.
<i>Yhtiö on myynyt osakkaalleen alihintaan</i>	
4. KHO:1963-I-5 Taltio 2074 Ei peiteltyä osinkoa Mankala – periaate Samankaltainen tapaus 5. KHO:1968-II-521 Taltio 3608	Yhtiö oli velvollinen luovuttamaan tuottamansa sähköenergian osakkailleen. Yhtiö ei ollut saanut osingonluontoista tuloa.
6. KHO:1968-II-567 Ei peiteltyä osinkoa Osakkaan saaman	Osakeyhtiö myi koko omaisuutensa kirjanpitoarvosta osakkaalle, joka jo joka ryhtyi jatkamaan yhtiön harjoittamaa liikettä yksityisliikkeenä, joka ryhtyi jatkamaan yhtiön harjoittamaa liikettä yksityisliikkeenä.

edun katsottiin yksityisliikkeestään ilmoittamaan tuloon	
7. KHO:1969-II-532 Taltio 2832 Peitelty osinko	Yhtiön osakkeenomistajat ovat saaneet maksaessaan käypää vuokraa pienemmän vastikkeen.
8. KHO:1969-II-542 Peitelty osinko Asia palautettiin verolautakunnalle	Rakennusyhtiön pääosakas on hankkinut yhden asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavat osakkeet käypää hintaa halvemmalla.
9. KHO 16.5.1978/2251 Peitelty osinko Kauppahinta oli määrätty alhaiseksi	Osakeyhtiö myi toimitusjohtajalleen ja tämän puolisolle huoneiston hallintaan oikeuttavat osakkeet. Kauppahinta oli määrätty huomattavasti alhaisemmaksi kuin muista samassa yhtiössä olevista samankokoisista huoneistoista oli maksettu samoihin aikoihin.
10. KHO 16.1.1979/129 Peitelty osinko	Osakkaalta peritty käypää alempi hinta osakkeita luovutettaessa
11. KHO:1980-B-II-559 Taltio 2304 Peitelty osinko	Rakennusosakeyhtiön kirjanpitoon tuloutetun paritalon rakentamisesta 250 000 mk. Todelliset rakennuskustannukset olivat ainakin 282 092 mk.
12. KHO:1984-B-II-611 Ei peiteltyä osinkoa Osakkaan osalta ratkaistu	Tytäryhtiö on myynyt emoyhtiön osakkeet osakkaille käypää hintaa halvemmalla hinnalla. Myydyt osakkeet olivat omistuksessa yli 5 vuotta ja eivät olleet tytäryhtiön vaihto-omaisuutta. Verotuksessa ei myös ollut aikaisemmin hyväksytty osakkeiden hankintamenosta poistoja.
13. KHO A:31.12.1985 D:3780/20/85	
14. KHO:1985-B-II-604	Tytäryhtiö myi emoyhtiön osakkeita huomattavasti käypää hintaa halvemmalla emoyhtiön osakkaille, joiden katsottiin saavan

Peitelty osinko	osakkuusasemansa perusteella peiteltyä osinkoa, vaikka he eivät olleet tytäryhtiön osakkaita.
15. KHO:1989-B-552 Taltio 3545 Peitelty osinko	Osakeyhtiö oli myynyt osakkaansa puolisolle rakennuksen, joka sijaitsi puolison osakeyhtiölle vuokraamalla maalla. Kauppahinta oli vähemmän kuin oli tavallista.
16. KHO 1991-B-545 Taltio 1406 Peitelty osinko	Osakkaalle annettu etuus alhaisemmasta vastikkeesta
17. KHO:1991-B-547 Ei peiteltyä osinkoa Etuutena saanut auto palautettiin	Osakas oli saanut yhtiöltä 60.000 markan arvoisen henkilöauton 30.000 markalla osakekaupan yhteydessä. Verolautakunta lisäsi tuloon peiteltynä osingonjakona sitä 30.000 markkaa. Osakas oli velvoitettu palauttamaan se henkilöauto yhtiön konkurssipesälle takaisin. Sen jälkeen kun osakas oli palauttanut auton, KHO katsoi, ettei hän ollut verotettava peittelystä osingonjaosta.
18. KHO 1994-B-547 Ei peiteltyä osinkoa	Kaikki osakkeet myytiin, A ei ollut yhtiön osakas
<i>Yhtiön omaisuuden vastikkeeton käyttö</i>	
19. KHO:1960-II-203 Ei peitelty osinko	Kiinteistöyhtiö on jättänyt perimättä pääosakkaaltaan vuokran yhtiön omistamasta opistorakennuksesta.
20. KHO:1961-II-430 Peitelty osinko	Kommandiittiyhtiön osakkaat olivat osakeyhtiöön TOL_30_§: ssä tarkoitettussa suhteessa. Osakeyhtiön kommandiittiyhtiölle vuokratta luovuttaman käyttöomaisuuden vuokra-arvo voitiin lukea osakeyhtiön tuloksi.
21. KHO 23.11.1971/4943 Peitelty osinko	Osakeyhtiö oli hoitanut asunto-osakeyhtiöiden isännöitsijän toimeen liittyviä tehtäviä perimättä niistä tavallista palkkiota. Osakeyhtiöllä ja asunto-osakeyhtiöllä oli pääasiallisesti samat osakkeenomistajat.
22. KHO 16.6.1975/2520	Kiinteistö-osakeyhtiö on vuokrannut omat tilat osakkeenomistajilleen hinnalla ilmeisesti vähemmän kuin oli tavallista.

Peitelty osinko Alihintainen vuokra osakkaalle Samankaltainen päätös 23. KHO 19.8.1977/3110	Siinä on myös kyse avoimen yhtiön osakkaista, jotka olivat samalla osakeyhtiöön verotuslain 57 §:ssä tarkoitetussa suhteessa.
24. KHO 1991-B-545 Peitelty osinko Samankaltainen päätös 25. KHO 04.12.1998/2694	Osakkaalle annettu etuus alhaisemmasta vastikkeesta.
Lainat yhtiön ja osakkaan välillä	
<i>Koroton laina tai korottomuusetu</i>	
26. KHO:1961-II-326 Ei peitelty osinko	Osakeyhtiö oli antanut asunto-osakeyhtiölle, jonka osakekannan omisti, korotonta lainaa. Lainalle laskettua korkoa ei voitu lukea osakeyhtiön tuloksi.
27. KHO:1967-II-581 Ei peitelty osinko Serkkua ei pidetä omaisena	Yhtiö oli myöntänyt korottoman lainan osakkaiden serkulle, jota lain mukaan ei pidetä muuna omaisena.
28. KHO 31.7.1973/2902 Peitelty osinko Samankaltainen päätös 29. KHO 13.8.1974/2928	Osakeyhtiö oli antanut pääosakkaalleen lainaa 5 prosentin korkoa, kohtuullisena määräisenä korkona pidettiin 8 prosentin korkoa.
30. KHO:1978-B-II-560 Peitelty osinko	Osakeyhtiön osakas oli maksanut yhtiöltä saamastaan lainasta käypää korkoa alemman koron. Sen takia hänen tuloonsa lisättiin käyvän koron ja maksetun koron erotus.
31. KHO:1981-B-II-550 Ei peiteltyä osinkoa	Asunto-osakeyhtiö oli antanut ennakkomaksu osakepääomastaan perustajaosakkaalleen B Oy:lle rakennettavaksi suunnitellun asuinrakennuksen kustannuksiin. Muu osa osakepääomasta oli käytetty maa-alueiden hankintaan asunto-osakeyhtiölle. Saamansa

	varat ilman korkoa katsottiin vastaavan tällaisessa rakentamisessa yleensä noudatettua käytäntöä.
32. KHO:1982-B-II-562 Peitelty osinko Samankaltainen päätös 33. KHO 2.3.1982/816	Vierasta pääomaa vastaavat ennakkomaksut katsottiin sellaiseksi perustajaosakkaitten saamaksi korottomaksi lainaksi, josta verotuslain 57 §:n 1 momentin nojalla yhtiön tuloon oli lisättävä laskelmallinen korko. Siltä osin kuin ennakkomaksuina lainaksi annettu määrä vastasi yhtiön omaa pääomaa, menettely oli vastannut tällaisessa rakentamisessa yleensä noudatettua käytäntöä.
34. KHO 19.10.1982/4631 Ei peitelty osinko	Yhtiön on antanut korottoman lainan osakkaina oleville kahdelle työntekijälle työsuhteen perusteella. Lainojen laskennallista korkoa ei lisätty peiteltynä osingonjakona
35. KHO:1983-B-II-524 Peitelty osinko	Tytäryhtiö on antanut emoyhtiölleen korottomia lainoja. Tytäryhtiön tuloon lisättiin laskennallinen korko peiteltynä osingonjakona.
36. KHO:1983-B-II-558 Ei peiteltyä osinkoa Laina osakkailta yhtiölle	Asunto-osakeyhtiö on kantanut osakkailtaan osakeomistuksen suhteessa osakaslainaa, jonka korosta ja takaisinmaksusta päätti yhtiökokous. Laina oli sittemmin kirjattu yhtiön omiin pääomiin rakennusrahastoon. Osakaslainan palauttaminen ei tuottanut osakkaalle veronalaista tuloa.
37. KHO 31.12.1984/6151 Peitelty osinko Saatava ja laskennallinen korko	Avoimella yhtiöllä oli saatavia yhtiömiehiltään ja osakeyhtiöllä puolestaan saatavia avoimelta yhtiöltä, sekä osakeyhtiön osakkaina ja avoimen yhtiön yhtiömiehinä olivat samat henkilöt. Avoin yhtiö oli lopettanut varsinaisen liiketoimintansa, mutta osakeyhtiö ei ollut perinyt korkoa saatavastaan avoimelta yhtiöltä eivätkä avoimen yhtiön yhtiömiehet olleet vastaavasti maksaneet korkoa veloistaan avoimelle yhtiölle. (KHO 31.12.1984/6151)
38. KHO:1985-B-II-603 Peitelty osinko	Kiinteistöosakeyhtiöllä oli vuokrasaatava kommandiittiyhtiöltä, josta ei ollut peritty korkoa. Kommandiittiyhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet olivat osakkaina myös osakeyhtiössä, mutta kommandiittiyhtiö ei ollut osakas. Osakeyhtiön katsottiin antaneen osakkailleen kommandiittiyhtiölle annetun korottoman lainan, jonka perimättä jätetyn koron määrä voitiin lisätä osakeyhtiön tuloon.
39. KHO 2.10.1991/3440 Peitelty osinko Kassavarat	Osakeyhtiön pääosakkaalla oli ollut hallussaan yhtiön taseeseen kassatilille kirjattuja varoja. Varat oli verotuksessa katsottava osakkaalle annetuksi korottomaksi osakaslainaksi.

40. KHO 26.11.1992/4276 Peitelty osinko	Yhtiö Oy on antanut toiselle yhtiölle As Oy-lle, jossa se itse oli osakkaina, korottoman lainan.
41. KHO 28.4.1993/1654 Peitelty osinko	Osakeyhtiöllä oli pitkäaikaisia lainasaatavia osakkailtaan.
<i>Lainan takaisinmaksutarkoitus tai edellytys</i>	
42. KHO:1978-B-II-604 Peitelty osinko Koroton saatava osakkailta Samankaltainen päätös 43. KHO 10.10.1978/4287	Osakeyhtiön toiminta oli lopetettu ja yhtiöllä ei ollut muuta omaisuutta kuin osakkaaltaan koroton saatava. Yhtiö haluttiin säilyttää. Perimättä olevasta saatavasta osakkaille laskettiin 10 prosentin korkokannan mukaan veroetu, jota pidettiin peiteltynä osingonjakona.
44. KHO 12.2.1991/433 Peitelty osinko	Yhtiön osakas on saanut yhtiöltä 200.000 markan osakslainan 14 prosentin vuotuisella korolla, vaikka yhtiön vapaa oma pääoma oli taseessa ollut 53.093 markkaa. Asiasta ei kuitenkaan saatu selville, kykenevätkö osakas tai hänen puolisonsa maksamaan tuon lainan korkoineen. Lisäksi asiakirjoista ei käynyt ilmi heidän tarkoitus maksamaan laina takaisin yhtiölle. Niissä olosuhteissa lääninoikeus katsoi, "että kyseistä 294.591 markan lainaa ei ollut pidettävä todellisena takaisin maksettavana lainana". Lainan määrää oli pidettävä osakkaan peiteltynä osinkona, sekä korkein hallinto-oikeus myönsi lääninoikeuden päätöksen.
<i>Epätavallisia lainan ehtoja</i>	
45. KHO 15.10.1973/4026 Peitelty osinko	Epätavallinen ennakon määrä, ennakosta laskennallinen korko
46. KHO:1974-B-II-536 Lainoja yhtiölle osakkailta pidettiin pääomasijoituksena, sekä maksettuja	Yhtiön osakkaat olivat velvollisia antamaan yhtiölle sen rakennuttaman rakennuksen hankintakustannusten rahoittamiseksi osakslainaa.

korkoja ei hyväksytty yhtiön tulojen vähennykseksi.	
Palkan ja muiden luontoisetujen maksaminen osakkaalle	
<i>Perusteeton palkanmaksu osakkaalle</i>	
47. KHO 20.3.1973/1156 Ei peitelty osinko Tantiemi	Tantiemeja ei pidetä peiteltyinä osinkoina, vaan yhtiön tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneena vähennyskelpoisena menona
48. KHO 8.3.1977/912 Ei peiteltyä osinkoa	Yhtiö on maksanut toimitusjohtajalleen, joka oli yhtiön ainoa mallisuunnittelija, palkkaa 175.000 mk ja antanut 2.940 mk:n arvoisen autoedun. KHO katsoi, että maksettu määrä kokonaisuudessaan oli yhtiön vähennyskelpoista palkkamenoa.
<i>Perusteeton luontoisetu</i>	
49. KHO:1964-II-600 50. KHO:1964-II-601 Peitelty osinko Asuntoetu	Kiinteistöosakeyhtiö oli kantanut osakkeenomistajiltaan vuokratuista huoneistoista käypää vuokratasoa pienemmän yhtiövastikkeen.
51. KHO:1985-B-II-532 Ei peiteltyä osinkoa	Osakeyhtiö oli ostanut 192 896 mk:n hinnasta henkilöauton ja antanut sen yhtiöön työsuhteessa olleen pääosakkaan käyttöön autoetuna. Yhtiö teki autosta 53 368 mk:n poiston, josta verolautakunta hyväksyi vain 15 000 mk. KHO ei pitänyt autoetua peiteltynä osinkona.
52. KHO:1986-B-II-576 Peitelty osinko	Yhtiön osakas on käyttänyt osakeyhtiön huoneistoa omana ja perheensä asuntona. Osakkaaltaan asuntoon kohdistuvia kiinteistökuluja oli oleellisesti pienemmän tavallisen vuokran.
53. KHO 19.10.1989/3637 Peitelty osinko	Yhtiön vuokraama henkilöauto oli annettu veloituksetta sen osakastoimitusjohtajankäyttöön. Yhtiön kirjanpidossa ei autoetua ollut kirjattu osakkaan palkakseen eikä ennakonpidätystä ollut toimitettu.
54. KHO:1990-B-559 Peitelty osinko	Vene-etu , osakas oli käyttänyt venettä yksityisajoihinsa.
55.	Yhtiö on myynyt henkilöauton yhtiön pääosakkaalle käypää hintaa

KHO:1991-B-560 Peitelty osinko	alhaisempi kauppahinnasta.
56. KHO:1996-B-536 Ei peiteltyä osinkoa	Yhtiö on ostanut kesämökki, jolla yhtiön osakastyöntekijää olivat viettäneet osan lomistaan. Kesämökin yksityiskäyttöä: <ul style="list-style-type: none"> • ei käsitelty yhtiön kirjanpidossa palkkana. • mökin käyttö oli osa työnantajan järjestämää virkistys- ja harrastustoimintaa.
57. Hämeenlinnan HAO 18.4.2005 05/0211/1 Peitelty osinko	Päätöslyhennelmän mukaan osakas on saanut yhtiöltä rahanarvoisen edun vastikkeetta käyttämällä yhtiön autoa omiin tarpeisiin. Autoetua ei ollut käsitelty osakkaan palkkana yhtiön kirjanpidossa,
58. Turun HAO 21.11.2013 13/0775/3 Peitelty osinko	Yhtiön osakas X oli käyttänyt yhtiön omistamaa pakettiautoa työajojen lisäksi yksityisajoihinsa. Kirjanpidossa ei ollut kirjattu autoetua.
59. Turun HAO 30.08.2016 16/0500/3 yksityiskäyttö käsitellään luontoisetuna Ennakkoratkaisu Ei peiteltyä osinkoa	Rahoituslallalla toimiva A Oy on hankkinut veneen, jota käytetään yhtiön edustuskäytössä, osakkaan yksityisetukäytössä ja mahdollisesti henkilökunnan virkistystoiminnassa. Yksityiskäyttö on tarkoitus käsitellä kirjanpidossa luontoisetuna. A Oy on pyytänyt ennakkoratkaisua siihen, missä määrin sillä on oikeus vähentää verotuksessaan veneestä aiheutuneet menot ja poistot edustusmenoina ja luontoisedun hankkimisesta aiheutuneina kustannuksina. Veneestä aiheutuneisiin menoihin ei sovelleta peitellyn osingon säännöksiä, jos yksityiskäyttö käsitellään luontoisetuna. (Turun HAO 30.08.2016 16/0500/3)
<i>Epätavallinen etu ja yhtiön maksamat yksityismenot</i>	
60. KHO 12.9.1957/ 3899 Ei peitelty osinko Ostopalautus osakkaille	Yhtiön jakanut osakkailleen ostopalautuksia 2 prosentin mukaan ostojen määrästä ja muille 1 prosentin mukaan ostojen määrästä ei katsottu osakkaiden osingonluontoiseksi tuloksi.
61. KHO 10.4.1967/2073a Peitelty osinko Vakuutusmaksu, jossa edunsaajiksi oli määrätty vakuutettujen omaiset	Yhtiö oli suorittanut osakkaiden olevin yhtiön toimitusjohtajan ja apulaisjohtajan vakuutusmaksuja. Edunsaajiksi oli määrätty vakuutettujen omaiset.
62.	Lapsilisä- ja kansaneläkemaksuja toimitusjohtajana toimineelle

KHO 22.5.1967/3084 Peitelty osinko	pääosakkaalle katsotaan osingonluontoiseksi tuloksi eikä vähennetään yhtiön tulonsa.
63. KHO:1970-II-565 Peitelty osinko Tapaturmavakuutus	Tapaturmavakuutus. Vaikka osakeyhtiön toimitusjohtajan tapaturmavakuutuksessa oli edunsaajaksi kuolemantapauksessa määrätty yhtiö, hänen kuoltua vakuutussumma maksettiin hänen leskelleen, jonka katsottiin saaneen veronalaista osingonluonteista tuloa.
64. Samankaltainen päätös KHO 16.8.1974/2987	
65. KHO:1975-B-II-518 Peitelty osinko Omakotitalon rakentaminen osakkaalle ja sen omaiselle	Osakeyhtiö on rakentanut pääosakkaalle sekä toisen pääosakkaan vaimolle kummallekin omakotitalon 162.458 markan urakkahinnasta rakennuskustannusten noustessa 212.345 markkaan. Sitä aiheutti yhtiölle tappiota.
66. KHO:1983-B-II-555 Ei peiteltyä osinkoa	Osakeyhtiö on ottanut vuonna 1916 syntyneelle toimitusjohtajana työskentelevälle työntekijäin eläkelain mukaisen lisäeläkevakuutuksen jatkovakuutuksen vakuutusyhtiöltä.
67. KHO:1984-B-II-568 Peitelty osinko	Osakeyhtiö on maksanut vähemmistöosakkaansa vaalimainonnasta aiheutuneet kulut, jotka lisättiin osakkaan veronalaisiin tuloihin.
68. KHO:1987-B-598 Peitelty osinko Kyse on eläkkeestä	Yhtiön osakkaalle suorittama eläke katsottiin peiteltyksi osingonjaoksi
69. KHO:1989-B-551 Ei peiteltyä osinkoa Kyse on opiskelusta	Jalkineiden valmistusta harjoittava yhtiö on maksanut osakkaansa pojan opiskelusta Englannissa aiheutuneita menoja, joka oli työsuhteessa yhtiöön ja toiminut jo ennen opiskelua yhtiön mallimestarina.
70. KVL:1994/264 Ei peiteltyä osinkoa	Yhtiö, joka oli tarvinnut elinkeinotoiminnassaan helikopteripalveluita, aikoi ostaa helikopterin ja kouluttaa pääosakkaansa sekä yhden työntekijöistään helikopterilentäjiksi. Koulutuksesta aiheutuneesta

	kulusta ei katsottu syntyvän yhtiön osakkaalle peiteltyä osingonjakoa eikä koulutuskustannuksia ollut pidettävä työsuhteesta saatuna veronalaisena palkkatulona.
Muita tilanteita	
<i>Peitellyn osingon saajat</i>	
71. KHO:1966-II-564 Kiinteistöyhtymä	Kiinteistöyhtymän osakkaiden yhtymän liikehuoneistoista saamaa etua ei voitu lukea yhtymän veronlaiseksi tuloksi
72. KHO:1969-B-II-513 Ei peitelty osinko Kommandiittiyhtiö	Kommandiittiyhtiön tuloksi ei katsota vastuunalaiselle yhtiömiehelle antamaa etua. Etuna on olevasta saamisestaan korkoa perimättä jättäminen.
73. Samankaltainen tapaus KHO:1969-II-544 Avoin yhtiö	
74. KHO:1985-B-II-605 Kyse on entisestä osakkuudesta	Kyse on entisestä osakkuudesta, joka ei estä verotusmenettelynlain soveltamista verotuksessa, kun on kyse peitellystä osingosta.
75. KHO 12.11.1986/4489 Kyse on muusta omaisesta	Yhtiön pääosakas on veljenpoikansa kanssa sopinut omakotitalon rakentamisesta viimeksi mainitulle. Rakennus oli sittemmin valmistunut ja luovutettu veljenpojalle. KHO katsoi, että veljenpoika esillä olevassa tapauksessa oli verotuslain 57 §:n 1 momentissa tarkoitettu muu omainen.
<i>Yritysmuodon muutostilanteissa</i>	
76. KHO 21.9.1966/3929 Ei peiteltyä osinkoa	Yhtiö oli osingon jaon jälkeen päättynyt sulauttamaan toiseen yhtiöön.
77. KHO 24.1.1986/284 Ei peiteltyä osinkoa	Avoimen yhtiön osakkaat ovat perustaneet osakeyhtiön, johon avoimen yhtiön varat ja velat oli sijoitettu viimeisen tilinpäätöksen mukaisista kirjanpitoarvoista ja tuloksen rasiutukseksi oli myös kirjattu avoimen yhtiön jälkiveroja ja lopullisia veroja. Vaikka veroja ei oltu otettu huomioon velkana avoimen yhtiön kirjanpidossa, kysymyksessä oli osakeyhtiön velan suorittaminen. Avoimen yhtiön entisenä osakkaana veroista vastuussa olevan osakeyhtiön osakkaan

	ei näissä oloissa katsottu saaneen veronmaksun johdosta peitellyn osingon luonteista etuutta.
78. KHO:1989-B-550 Peitelty osinko	Kyse on tytäryhtiöfuusiosta, jonka avulla siirrettiin käyttöomaisuuden arvonorotuksineen.
<i>Maksamaton osakepääoma</i>	
79. KHO 4.12.1972/4768 Ei peitelty osinko Maksamatonta osakepääomaa ei ollut pidettävä yhtiön osakkailleen myöntämänä lainana 80. Samankaltainen päätös KHO 10.2.1987/404	Yhtiö ei ollut verovuonna ryhtynyt valmisteleviin toimenpiteisiin toimintansa aloittamiseksi rekisteröinnin jälkeen, sekä 4/5 yhtiön osakepääomasta oli ollut verovuonna maksamatta.
<i>Järjestely ei vasta asian varsinaista luonnetta ja tarkoitusta.</i>	
81. KHO 31.12.1984/6150 Peitelty osinko	Osakeyhtiö ja kolme yksityistä osakasta olivat samalla avoimen yhtiön yhtiömiehinä ja osakeyhtiön osakkeenomistajia. Avoimen yhtiön kokouksessa oli päätetty myöntää osakeyhtiölle ero yhtiöstä suorittamalla sille jako-osuutena avoimen yhtiön nimissä oleva autojen maahantuonti- ja edustus oikeus, jonka autojen ulkomainen valmistaja oli sittemmin tehnyt osakeyhtiön kanssa niitä koskevan yksinmyyntisopimuksen. Maahantuonnin ja edustuksen yksinmyyntioikeudella ei ollut katsottava olevan sellaista arvoa, että se olisi vastannut osakeyhtiön osuutta avoimessa yhtiössä. Avoimeen yhtiöön jääneiden yhtiömiesten katsottiin sen johdosta saaneen osakeyhtiöltä sen yhtiöosuus peiteltynä osinkona.
82. KHO:1988-B-567 Peitelty osinko 83. Samankaltainen päätös KHO:1988-B-566	Osakekaupoilla ei ollut liiketaloudellisia tai muitakaan kuin verotuksellisia perusteita.
84. KHO 30.10.1996/3392 Peitelty osinko	Verovelvollinen, joka vuodesta 1986 oli omistanut 90 prosenttia X Oy:n osakkeista, oli vuonna 1992 myynyt nämä osakkeet Y Oy:lle 8.355.600 markalla ja veroilmoituksessaan ilmoittanut veronalaisena omaisuuden luovutusvoittona 1.993.300 markkaa. Tarkastuksessa on tullut ilmi, että

	osakekannan kauppa ei vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta. Ostajan ja sen nimissä kaupassa toimineen henkilön motiivina on kauppajärjestelyn yhteydessä ollut maksettu provisio.
85. KHO 28.4.2010/926 Peitelty osinko	Järjestely ei vastannut asian varsinaista luonnetta ja tarkoitusta.
Peitellyn osingon soveltamisedellytykset käytännössä VML:n 29 §:n 2 momentin mukaan	
Omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen	
<i>Olennainen muutos omistussuhteisiin</i>	
86. KHO:1978-B-II-605 Ei peitelty osinko	Osakas on luopunut yhtiön toimitusjohtajan tehtävistä korkean ikänsä ja heikentyneen terveytensä vuoksi. Yhtiö aikoi lunastaa henkilöltä kaikki tämän omistamat yhtiön osakkeet vararahastoon kertyneillä varoillaan.
87. KHO:1978-B-II-606 Ei peitelty osinko	Vähemmistöosakas, joka omisti yhtiön 45 osakkeen osakekannasta 7 osaketta, ei ollut saanut yhtiöstä etua palkkana tai muussa muodossa. Yhtiö aikoi lunastaa häneltä kaikki tämän omistamat yhtiön osakkeet jakamattomilla voittovaroillaan.
88. KHO:2016:219 Ei peiteltyä osinkoa Myös ennakkoratkaisu Pohjois-Suomen HAO 31.03.2015 15/0166/3	Asiassa oli kysymys A:n saaman luovutushinnan verotuksesta. A on pyytänyt Verohallinnolta ennakkoratkaisua. X Oy:n on tarkoitus hankkia A:lta kaikki tämän omistamat X Oy:n osakkeet, kun A lopettaa työskentelynsä X Oy:n palveluksessa. A:lle ei ole tarkoitus sittemmin suunnata osakeantia tai muullakaan tavoin luovuttaa yhtiön osakkeita. Näissä oloissa X Oy:n suorittaman A:n omistamien osakkeiden hankinnan ei ole katsottava tapahtuvan verotusmenettelystä annetun lain 29 §:ssä tarkoitettulla tavalla «osingosta» menevän veron välttämiseksi.
<i>Yhtiön toiminnan supistuminen</i>	
89. KHO:1973-B-II-560 Ei peitelty osinko Toiminnan supistuminen + osingonjako aikaisemmilta vuosilta	Yhtiö ei enää tarvinnut Helsingin kaupungin keskustassa omistamaansa kiinteistöä, se oli tehnyt esisopimuksen kiinteistön myynnistä, josta saatavat varat yhtiö oli suunnitellut käytettäväksi osaksi liiketoiminnan jatkamiseen ja osaksi osakkeittensa lunastamiseen.
90.	Yhtiö, joka oli jakanut osakkailleen osinkoa, aikoi verotusarvosta

KHO 8.12.1975/4796 Lunastushinta otettiin osakaan verotuksessa huomioon	lunastaa eräältä pääosakkaalta mutta ei muilta osakkailtaan omia osakkeitaan. Osakkeiden lunastus tapahtuisi sen rahantarpeen vuoksi eikä muuttanut pääosakasasemaa mutta tarkoittamatta supistaa yhtiön toimintaa.
91. KHO:1986-B-II-574 Peitelty osinko	Edesmenneen yhtiön osakkaan kuolinpesän olevat osakkaat aikoivat lunastaa yhtiölle kaikki kuolinpesän omistamat osakkeet yhtiön vapaista omista pääomista <u>osakepääomaa alentamatta</u> . Tarkoituksena oli osakkeenomistajien lukumäärän vähentäminen, omistussuhteiden selvittäminen sekä sukupolvenvaihdon toteuttaminen. Niissä suhteissa osakkeiden lunastamisen katsottiin tapahtuvan osingosta menevän veron välttämiseksi.
92. KHO:1989-B-549 Ei peiteltyä osinkoa	Yhtiö, jonka osakas omisti yhtiön osakkeista 90 % sekä hänen tyttärensä ja poikansa yhteensä 10 %, purettiin. Osakkaat ovat perustaneet uuden yhtiön, jonka nimi ja toimiala olivat samat kuin vanhan yhtiön. Uuden yhtiön osakepääoma jakauduttiin niin, että osakas omisti 34 % sekä tytär ja poika kumpikin 33 %. Osakasta ei voitu verotuslain 56 ja 57 §:n nojalla verottaa hänen vanhan yhtiön purkautumisen yhteydessä saamastaan jako-osuudesta.
93 KVL:2015/23 Ei katsota peiteltyä osinkoa	Kyse on merkittävästä konsernin toiminnan supistumisesta.
<i>Osakepääoman korottaminen ennen pääomanpalautusta</i>	
94. KHO:1971-II-578 Peitelty osinko	Yhtiö, jossa ensin korotettiin osakepääomansa, sen jälkeen lunastettiin osakkeita niiden nimellisarvosta.
<i>Säännöllinen osingonjako</i>	
95. KHO 30.5.1973/2362 Ei peiteltyä osinkoa	Yhtiö oli aikaisempina vuosina säännöllisesti jakanut huomattavat osingot, sekä yhtiön toiminta samanaikaisesti olennaisesti oli supistunut.
96. KHO:1978-B-II-603 Ei peiteltyä osinkoa	Osakeyhtiön toimitusjohtajana ollut verovelvollinen luovutti yhtiölle kaikki 3406 osaketta. Yhtiö oli jakanut osinkoa säännöllisesti. Verovelvollinen jäi yhtiön suurimman liikekumppanin, erään japanilaisen yrityksen toivomuksesta yhtiön hallituksen puheenjohtajaksi.
97	Kiinteistö Oy B on jakanut osinkoa vain kahdelta vuodelta,

KVL:1992/391 Peitelty osinko	osakkeiden lunastuksella ei ollut vaikutusta Kiinteistö Oy B:n omistussuhteisiin, lunastus ei liittynyt kiinteistöosakeyhtiön toiminnan supistumiseen. Sen yhteydessä osakkeiden lunastamisen katsottiin tapahtuvan osingosta menevän veron välttämiseksi.
<i>Pääomanpalautus sukupolvenvaihdoksessa</i>	
98. KHO:1979-B-II-614 Ei peiteltyä osinkoa	Kyse on sukupolvenvaidosta.
99. KHO:1997:77 Sukupolvenvaihdoksen toteuttamisen osalta ei katsota peiteltyksi osingoksi, muulta osin luovutukselle ei ollut liiketaloudellisia perusteita	Kommandiittiyhtiön vastuunalaisia yhtiömiehiä olevat aviopuolisot ja äänettöminä yhtiömiehinä olevat heidän kaksi poikaansa päättivät muuttaa osakeyhtiöksi. Osakeyhtiöksi muutettu kommandiittiyhtiö päätettiin fuusioda perustettuun uuteen osakeyhtiöön, minkä jälkeen yhtiön nimeksi muutettiin entisen kommandiittiyhtiön nimi. Puolisot olivat hankkineet kommandiittiyhtiöstä lainaamallaan varoilla omiin nimiinsä kommandiittiyhtiön käytössä olleet kaksi liikehuoneistoa. Osakekannan kauppahinta, joka oli samansuuruinen kuin puolisojen velka kommandiittiyhtiölle, oli maksettu siten, että sanottu velka oli siirretty ostajayhtiön vastattavaksi.
100. KHO:2003:59 Ei peiteltyä osinkoa	Osakkeenomistajina olevat puolisot päättivät suorittamaan sukupolvenvaihdos yhtiössä 3 lapsensa kanssa, jonka toteuttamiseksi yhtiö hanki heidän osakkeensa, vaan puolisot jäivät kolmen vuoden ajaksi työskentelemään yhtiössä.
<i>Aitoja liiketaloudellisia syitä taustalla</i>	
101. KHO 17.12.1975/4964 Ei peiteltyä osinkoa Osakkaat sijoittivat lunastushinnan kokonaisuudessaan uuteen osakeyhtiöön	Vaatteiden valmistusta ja myyntiä harjoittanut perheosakeyhtiö jaettiin kahdeksi osakeyhtiöksi. Alkuperäinen osakeyhtiö lunasti osakkeitaan matemaattisesta arvosta osakkailtaan ja jatkoi vain vaatteiden valmistusta. Uudelle yhtiölle siirtyi myyntitoiminta.
102. KHO:1985-B-I-53 Ei peiteltyä osinkoa	Maataloutta harjoittava osakeyhtiö aikoi lunastaa omia osakkeita käyttämällä rahoja, joita se oli saanut maa-alueiden myynnistä kaupungille. Näissä oloissa yhtiö suunnitelluilla myynneillä luovutti maaomaisuudestaan merkittäviä alueita, joilla kuitenkin oli ollut vain vähäinen merkitys yhtiön maataloudelle, eikä yhtiön myöskään katsottu tarvitsevan myynneistä saatavia varoja tulevan toimintansa rahoittamiseksi.

103. KHO:1996-B-533 Ei peiteltyä osinkoa	osakeyhtiö lunasti erään vähemmistöosakkaan omistamat kaikki osakkeet estääkseen osakspiirin laajentumista ja uusien liikennöitsijöiden tuloa yhtiön liiketoimintaan. Vaikka osakkeiden lunastushinta ylitti yhtiön vapaan oman pääoman, se ei ollut käypää arvoa suuremmaksi.
104. KHO:2016:115 Ei peiteltyä osinkoa	Verovelvollinen voi lopettaa omistamansa yhtiön toiminnan ja purkaa yhtiön, eikä yhtiön purkamiselle lähtökohtaisesti tarvitse esittää liiketaloudellisia syitä. Tässä tapauksessa asiaa oli kuitenkin arvioitava kokonaisuutena ottaen huomioon aiemmat yhtiöiden jakautumiset, joiden seurauksena nyt kysymyksessä olevat yhtiöt olivat syntyneet. X Oy:n ja Y Oy:n jakautumisten keskeisenä syynä oli ollut tavoite myydä yhtiöt, joten jakautumisille oli ollut verotuksesta riippumaton liiketaloudellinen syy.
<i>Hinnoittelupoikkeama taustalla</i>	
105. KHO:1956-I-11 Peitelty osinko Lunastushinnan ja pörssiarvon erotus	Johtokunta oli lunastanut osakeyhtiölle 20 prosenttia osakkeenomistajien omistuksessa olevista osakkeista, joita myöhemmin katsottiin osakkeenomistajan tuloksi osakkeiden lunastushinnan ja pörssiarvon erotuksen perusteella.
106. KHO 26.5.1975/2136	Kyse on oikeasta verovuodesta
107. KHO:1982-B-II-563 Ei peiteltyä osinkoa	Osakkaan kaikista osakkeistaan saama kokonaishinta ei ollut niiden käypää arvoa ylhäisempi.
108. KHO:1986-B-II-575 Peitelty osinko	Osakkeiden lunastaminen tapahtuisi korkeintaan niiden käyvästä arvosta lunastushetkellä ja sen katsottiin tapahtuvan osingosta menevän veron välttämiseksi.
Osakepääoman alentaminen	
109. KHO:1981-B-II-530 Peitelty osinko	Osakeyhtiöllä oli jakamattomia voittovaroja, jotka oli mahdollista myöhemmin käyttää osakepääoman korottamiseen. Sen takia osakepääoman alentamisen katsottiin voittovaroja vastaavalta osalta tapahtuvan osingosta menevän veron välttämiseksi
110. KHO:1984-B-II-610 Ei peiteltyä osinkoa	Kyse on yhtiön siirtymisestä omasta osakehuoneistosta vuokratiloihin, sen takia pääoman tarve pieneni. Osakkaille vapautuvan pääoman palautettava määrä vastaa osakepääoman alennusta eikä ylittä osakehuoneistosta saatua kauppahintaa.

111. KHO:1989-B-553 Peitelty osinko	Yhtiön ei voitu katsoa myyneen ylimääräistä tai yhtiölle tarpeettomaksi käynnyttä omaisuutta. Osakkeiden lunastamisen yhteydessä varojen jakaminen tapahtui osingosta menevän veron välttämiseksi.
112. KVL:2005/13 Ei peiteltyä osinkoa Kyse on pääomanpalautuksesta ulkomaalaisesta yhtiöstä ylikurssirahastosta	Yhtiö A, joka oli omistanut kokonaan alankomaalaisen tytäryhtiön B osakekannan vuodesta 1996, aikoi alentaa tytäryhtiön ylikurssirahastoa. Syynä oli sen liian suuri määrä liiketoiminnan tarpeisiin. Suomen ja Alankomaiden välisen verosopimuksen mukaan osingosta, jonka sopimusvaltiossa asuva yhtiö maksaa toisessa sopimusvaltiossa asuvalle henkilölle, voitiin verottaa tässä toisessa valtiossa. A Oy:n ylikurssirahaston alennuksen johdosta saamia varoja voitiin verosopimuksen mukaan verottaa Suomessa luovutushintaan mukaan, vaan Alankomaiden verolainsäädännössä ylikurssirahaston alentamista pidettiin osingonjakona. Toisin sanoen, emoyhtiön alankomaalaiselta tytäryhtiöltä saamat osingot olisivat olleet verovapaita, sekä niissä olosuhteissa ei ollut ilmeistä, että ylikurssirahaston alentamiseen olisi ryhdytty osingosta menevän veron välttämiseksi.
113. Asia on myös edelleen käsitelty KHO:2006:75	
<i>Yhtiön purkautuminen</i>	
114. KHO:2016:115 Ei peiteltyä osinkoa	<p>Rakennusalan liiketoimintaa harjoittaneiden yhtiöiden X Oy:n ja Y Oy:n kokonaisjakautumiset oli toteutettu vuonna 2005 elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 c §:n mukaisesti. Jakautumisille oli katsottu olleen verotuksessa hyväksyttävät liiketaloudelliset syyt. Jakautumisissa syntyneet Z Oy ja R Oy oli purettu noin kahden vuoden kuluttua jakautumisten jälkeen. A oli ollut osakkaana sekä jakautuneissa että puretuissa yhtiöissä.</p> <p>Asiassa oli kysymys siitä, tuleeko A:n Z Oy:stä ja R Oy:stä saamien jako-osuuksien verotukseen soveltaa luovutusvoittoverotusta koskevia säännöksiä vai VML 28 §:n veron kiertämistä ja VML 29 §:n «peiteltyä» osinkoa koskevia säännöksiä.</p> <p>Korkein hallinto-oikeus totesi, että verovelvollinen voi lopettaa omistamansa yhtiön toiminnan ja purkaa yhtiön, eikä yhtiön purkamiselle lähtökohtaisesti tarvitse esittää liiketaloudellisia syitä. Tässä tapauksessa asiaa oli kuitenkin arvioitava kokonaisuutena ottaen huomioon aiemmat yhtiöiden jakautumiset, joiden seurauksena nyt kysymyksessä olevat yhtiöt olivat syntyneet. X Oy:n ja Y Oy:n jakautumisten keskeisenä syynä oli ollut tavoite myydä yhtiöt, joten</p>

	<p>jakautumisille oli ollut verotuksesta riippumaton liiketaloudellinen syy.</p> <p>Nyt Z Oy:n ja R Oy:n purkamisen jälkeen tarkasteltaessa järjestelyjä kokonaisuutena ei voitu pitää ilmeisenä, että jakautumiset olisivat olleet vain välivaihe ja että järjestelyjen todellisena syynä olisi ollut jakautumisissa syntyneiden yhtiöiden myöhempi purkaminen ja sen seurauksena osingonjaon verotusta lievempi luovutusvoiton verotus. Näin ollen yhtiöiden purkamisiin ei voitu soveltaa VML 28 §:n veronkiertosäännöstä.</p> <p>A:n Z Oy:stä ja R Oy:stä saamia jako-osuuksia ei tullut katsoa peitellyksi osingoksi, vaan niiden verottamiseen tuli soveltaa luovutusvoittoverotusta koskevia säännöksiä. (KHO:2016:115)</p>
--	--